

የስርዓታዊ ክለሳዎች ማስታወቂያ

የአካለ ስንኩሳን ትምህርት ድንጋጌ (ላሃሪሀ) ክፍል ሁ።

ማስገንዘቢያ፡ የትምህርት ቤት ወረዳ የሚሉት ሁሉ ተጠቃሽነታቸው ኃላፊነት ላለው ህዝባዊ ድርጅት ነው።

ማውጫ

አጠቃላይ መረጃ	1
ቅድሚያ የጽሁፍ ማስታወቂያ	1
የትውልድ ቋንቋ	2
የኤሌክትሮኒክ መልዕክት	2
የወላጅ ፈቃድ/ስምምነት - ትርጉም	2
የወላጅ ፈቃድ/ስምምነት	3
ገለልተኛ የትምህርት ግምገማ	5
የመረጃ ምስጢራዊነት	7
ፍቺዎች	7
ግለሰባዊ መለያዎች	7
ማስታወቂያ ለወላጆች	7
የመሳተፍ/የመመልከት መብቶች	8
የጉብኝት ሬከርድ	8
ከአንድ ልጅ በላይ ሬከርዶች	8
የመረጃ ዓይነትና የሚገኝበት ቦታ ዝርዝር	9
ክፍያዎች	9
በወላጅ ጥያቄ ሬከርዶችን ማሻሻል	9
የችሎት ዕድል	9
የችሎት ስስዓቶች	9
የችሎት ውጤት	10
ግለሰባዊ መለያ መረጃዎችን ለመግለጥ የሚጠየቅ ፈቃድ/ስምምነት	10
ክለሳዎች	10
የመረጃ ድምሰሳ	11
የላዕላይ አቤቱታ ስርዓቶች	11
በፍትህ አቤቱታና በላዕላይ አቤቱታ ስርዓቶች መካከል ያለ ልዩነት	11
የላዕላይ አቤቱታ ስርዓትን በስራ ላይ ስለማዋል	12
መጀመሪያ ደረጃ አቤቱታ አቀራረብ	12
የላዕላይ አቤቱታ ስለማቅረብ	13
የአቤቱታ አቀራረብ ስርዓቶች	14
የፍትህ አቤቱታ ስለማቅረብ	14
የፍትህ አቤቱታ	14
ናሙና ቅጾች	16
ግልግል	16
መፍትሄ የማፈላለግ ሂደት	18

የፍትህ አቤቱታን የሚሰማ ችሎት 19

    ገለልተኛ የፍትህ ተመካኝ ችሎት 19

    የችሎት መብቶች 21

    የችሎት ውሳኔዎች 21

ይግባኝ 22

    የመጨረሻ ውሳኔ፣ ይግባኝ፣ ገለልተኛ ክለሳ 22

    የጊዜ ክልል እና የችሎትና ክለሳ አመቺነት 22

    የፍትህ ብሔር እርምጃ፣ እነዚህን እርምጃዎች ለማቅረብ ከሚጠይቅ ጊዜ ጭምር 23

    የፍትህ አቤቱታ ለሚቀርብበት እና ለሚሰማበት ቀን ቀጠሮ እስኪደርስ ልጁ የሚቀመጥበት ስፍራ 24

    የጠበቆች ክፍያዎች 24

አካለ-ሰንኩላን ልጆችን ስርዓት/አደብ የማስያዝ ስርዓት 26

    የትምህርት ቤት ሰራተኛ ስልጣን 26

    በዲሲፕሊን ምክንያት ከምደባ ማዛወር 28

    ቦታን ስለመወሰን 29

    ይግባኝ 29

    የይግባኝ ወቅት ምደባ 30

    ለልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች ያልደረሱ ልጆች ከለላ 30

    ወደህግ አስከባሪዎችና የዳኝነት አካላት መተላለፍና እርምጃው 31

በወላጆች ብቸኛ ፍሎጎት፣ ልጆችን በህዝብ ወጪ ከግል ት/ቤት ማስገባትን የሚመለከቱ ድን ጋጌዎች 32

    አጠቃላይ 32

አጠቃላይ መረጃ

ቅድሚያ የጽሁፍ ማስታወቂያ

34 ሂህማ ኸ300.503

ማስታወቂያ

ቀጣዮቹ ሁለት ሁኔታዎች ሲከሰቱ፣ የት/ቤት ወረዳዎ በጽሁፍ ሊያስታውቀዎት ይገባል (ማለትም ደብዳቤ በ መጻፍ አንዳንድ መረጃዎችን ያስውቀዎታል)፤ አግባብ ባለው የጊዜ ገደብ ውስጥ፡

1. የልጅዎን የማንነት መለያ፣ ግምገማ፣ ወይም የትምህርት ምደባ በሚመለከት፣ ወይም የልጅዎን ነጻ ተስማሚ ሕዝባዊ ትምህርት ህሙህ አቅርቦትን አስምልክቶ አዲስ ነገር ለመጀመር ወይም ለመለወጥ/ለማስተካከል ሲያቅድ፣ ወይም
2. የልጅዎን የማንነት መለያ፣ ግምገማ፣ ወይም የትምህርት ምደባ፣ ወይም የልጅዎን ነጻ ተስማሚ ሕዝባዊ ትምህርት ህሙህ አቅርቦት መጀመርን ወይም መለወጥን/ማስተካከልን ሳይቀበል ሲቀር።

የማስታወቂያ ይዘት

የጽሁፍ ማስታወቂያው የሚከተሉትን ማካተት ይኖርበታል፡

1. የት/ቤት ወረዳዎ አዲስ ለመጀመር ያሰበውን ወይም ያልተቀበለውን ድርጊት መግለጽ፤
2. የት/ቤት ወረዳዎ አንድን ድርጊት ለመፈጸም ወይም ላለመፈጸም ለምን እንደፈለገ መግለጽ፤
3. የት/ቤት ወረዳዎ አንድን ድርጊት ለመጀመር ወይም ላለመቀበል የተጠቀመበትን እያንዳንዱን የግምገማ ሂደት፣ ግምገማ፣ ራክርድ፣ ወይም ሪፖርት መግለጽ፤
4. በስርዓታዊ ከለላዎች ድንጋጌዎች፣ ላሃህ ክፍል ሁ መስረት፣ ከለላ ያለዎት መሆኑን የሚገልጽ ማብራሪያ ማካተት፤
5. የት/ቤት ወረዳዎ የሚያቀርበው ወይም የማይቀበለው ጉዳይ ለግምገማ የመጀመሪያ ቀራቢ ሃሳብ ካል ሆነ፣ የስርዓታዊ ከለላዎች ማብራሪያን እንዴት እንደሚያገኙ ሊነግርዎት ይገባል፤
6. የ ላሃህን ክፍል ሁ ለመረዳት ሲፈልጉ ግንኙነት የሚያደርጉበትን ዘዴ ሁሉ ያካትታል፤
7. የልጅዎ የግል ትምህርት ፕሮግራም ቡድን (ላሃህ) የተመለከታቸውን ሌሎች አማራጮች እና እነዚህ አማራጮች ውድቅ የተደረጉበትን ምክንያት መግለጽ እና
8. የት/ቤት ወረዳዎ፣ አንድን ድርጊት ለመተግበር ወይም ላለመቀበል ያቀረበውን ሌላ ምክንያት መግለጽ ይኖርበታል።

በቀላል ቋንቋ የሚዘጋጅ ማስታወቂያ

ማስታወቂያው፡

1. ብዙኃኑ ህዝብ በቀላሉ ሊረዳው በሚችል ግልጽ ቋንቋ መጻፍ ይኖርበታል፤ እና
2. ለማድረግ የማያመች ግልጽ ሁኔታ ከሌለ በስተቀር፣ በትውልድ ቋንቋዎ፣ ወይም እርስዎ በሚጠቀሙበት ሌላ ዓይነት የመግባቢያ ዘዴ መቅረብ ይኖርበታል።

የትውልድ ቋንቋዎ ወይም ሌላኛው ዓይነት የመግባቢያ ዘዴዎ የጽሁፍ ቋንቋ ካልሆነ፣ የት/ቤት ወረዳዎ የሚከተሉት መደረጋቸውን ማረጋገጥ ይኖርበታል፡

1. ማስታወቂያው በቋንቋዎ ወይም በሌላኛው ዓይነት የመግባቢያ ዘዴዎ፣ በተለይ መንገድ በቃል የተተረጎሙ መሆኑን፤
2. የማስታወቂያውን ይዘት የተረዱት መሆንዎን፤ እና
3. በቁጥር 1 እና 2 የተመለከቱት ተግባራት ስለመፈጸማቸው የጽሁፍ ማስረጃ መያዙን።

የትውልድ ቋንቋ

34 ሂህማ ንጽ300.29

የትውልድ ቋንቋ፣ ውሱን የእንግሊዝኛ ቋንቋ ችሎታ ላለው ሰው የሚከተሉትን ማለት ይሆናል፤

1. ሰውየው ቋንቋውን አዘውትሮ ይጠቀምበታል ማለት ሲሆን፤ ወይም፤ አንድን ልጅ የሚመለከት ከሆነ፤ የልጁ ወላጆች ቋንቋውን አዘውትረው ይጠቀሙበታል ማለት ነው፤
2. (የልጁን ግምገማ ጨምሮ) ከአንድ ልጅ ጋር ቀጥተኛ የዘወትር ግንኙነቶች ሲደረጉ፤ በቤት ውስጥም ሆነ በትምህርት መቀበያ አካባቢ ልጁ ቋንቋውን ይጠቀማል ማለት ነው፤

ድንቁርና ወይም ዓይነት-ስውርነት ላለበት ሰው፤ ወይም መጻፍ ለማይችል ሰው፤ የመግባቢያ ዘዴ የሚሆነው ሰው የውጭ አዘውትሮ የሚጠቀምበት ዘዴ ይሆናል (የምልክት ቋንቋ፣ ብሬይል፣ ወይም የንግግር መግባቢያ የመሳሰሉትን ማለት ነው)።

የኤሌክትሮኒክ መልዕክት

34 ሂህማ ንጽ300.505

የት/ቤት ወረዳዎ፣ ወላጆች ሰነዶችን በኢ-ሜይል የሚቀበሉበትን አማራጭ ሁኔታ የሰጣቸው ከሆነ፤ የሚከተሉትን በኢ-ሜይል ለመቀበል ሊመርጡ ይችላሉ፤

1. ቅድሚያ የጽሁፍ ማስታወቂያ፤
2. የስርዓታዊ ከለላዎች ማስታወቂያ፤ እና
3. ከፍተኛ አቤቱታ ጋር የተያያዙ ማስታወቂያዎችን።

የወላጅ ፈቃድ/ስምምነት - ትርጉም

34 ሂህማ ንጽ300.9

ፈቃድ/ስምምነት

ፈቃድ/ስምምነት ማለት፡

1. ፈቃድዎን/ስምምነትዎን ለመስጠት ስለተስማሙበት ጉዳይ በትውልድ ቋንቋዎ ወይም እርስዎ በሚጠቀሙበት ሌላ የመግባቢያ ዘዴ (ማለትም በምልክት ቋንቋ፣ በብሬይል፣ ወይም በንግግር) በቂውን መረጃ አግኝተዋል፤
2. ፈቃድ/ስምምነት የመስጠቱን ድርጊትም በሚገባ ተረድተው፤ ፈቃድ/ስምምነቱም ይህንኑ ድርጊት የሚገልጽና ሬኮርዶችም (ካሉ) ለሚመለከተው ሁሉ እንደሚተላለፉ የሚዘረዝር መሆኑን ተገንዝበዋል፤ እና
3. ፈቃድ/ስምምነት መስጠት በርስዎ ፈቃድኝነት ላይ የተመሰረተ ሲሆን በፈለጉ ጊዜ ሊያነሱት እንደሚችሉ ተገንዝበዋል ማለት ነው።

ልጅዎ ልዩ የትምህርት እና ተዛማጅ አገልግሎቶችን ማግኘት ከጀመረ በኋላ የሰጡትን ስምምነት ማንሳት (መሰረዝ) ቢፈልጉ በጽሁፍ ማድረግ ይገባዎታል። የሰጡትን ፈቃድ/ስምምነት ቢያነሱ፣ ፈቃድዎን ከሰጡ በኋላና ያን ስምምነት/ፈቃድዎን ከማንሳተም በፊት በሁለቱ መካከል ባለው ጊዜ ውስጥ በተፈጸሙ ድርጊቶች ላይ ተጽዕኖ ሊያመጣ (ሊያፋልስ) አይችልም። በተጨማሪም የሰጡትን ፈቃድ/ስምምነት ካነሱ በኋላ የትምህርት ቤቱ ወረዳ ማንኛውንም ልጅዎ ልዩ የትምህርት እና

ተዛማጅ አገልግሎቶችን ያገኘበትን ማጣቀሻ ለማስወገድ የልጅዎን የትምህርት መረጃዎች ማሻሻል (መለወጥ) አያስፈልገውም።

የወላጅ ፈቃድ/ስምምነት

34 ሂህማ ኸ300.300

ለመጀመሪያ ግምገማ የሚሰጥ ፈቃድ/ስምምነት

የትምህርት ቤት ወረዳ፣ ቅድመ የጽሁፍ ማስጠንቀቂያ እና የወላጅ ፈቃድ/ስምምነት በሚለው ርዕስ ስር ገለጸው መሰረት የርስዎን ፈቃድ/ስምምነት ሳያገኙ፣ ልጅዎ በ ላሃሂህ ክፍል ሁ መሰረት ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶችን ለማግኘት ብቁ ስለመሆን-አለመሆኑ ለመወሰን የልጅዎን የመጀመሪያ ግምገማ ሊያደርግ አይችልም።

ልጅዎ አካለ ስንኩል እንደሆነ/እንዳልሆነ ለመወሰን የሚያስችል የመጀመሪያ ግምገማ ለማድረግ፣ የትምህርት ቤት ወረዳዎ የርስዎን ፈቃድ/ስምምነት ለማግኘት በቂ ጥረት ማድረግ ይኖርበታል።

ለመጀመሪያ ግምገማ ፈቃድዎን/ስምምነትዎን ሰጡ ማለት፣ ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶችን ለልጅዎ እንዲያቀርብ ለትምህርት ቤት ወረዳዎ ስምምነትዎን ሰጡ ማለት አይደለም።

ልጅዎ ከህዝብ ት/ቤት ገብቶ ሳለ፣ ወይም ልጅዎን ከህዝብ ት/ቤት ለማስገባት እየፈለጉ፣ ነገር ግን ለመጀመሪያ ግምገማው የተጠየቁትን ፈቃድ/ስምምነት ለመስጠት ካልፈቀዱ፣ ወይም ለሚቀርብለዎት የፈቃድ/ስምምነት ጥያቄ ምላሽ ካልሰጡ፣ የት/ቤት ወረዳዎ፣ የግልግል ድንጋጌን፣ ወይም የፍትህ አቤቱታን፣ የመፍትሄ እፈላ ላጊ ግንኙነት/ስብሰባን፣ እና ገለልተኛ የፍትህ ችሎት ስርዓቶችን (በመንግስት ህግ መሰረት ይህን ለማድረግ የማይገደድ ወይም ከማድረግ እንዳያደርግ የተከለከለ ካልሆነ በስተቀር) ተጠቅሞ የት/ቤት ወረዳዎ የልጅዎን የመጀመሪያ ግምገማ ለማድረግ ይጥራል። ሆኖም ግን ይህንን ሁሉ ማድረግ የሚጠበቅበት ሳይሆን ይችላል። በነዚህ ሁኔታዎች ምክንያት የልጅዎን የግምገማ ሂደት በቀጣይነት የማይከታተል ከሆነ፣ ሆኖም ግን ግምገማውን መቀጠል እንደሚጠበቅበት የመንግስት ህግ የሚያዘበት ካልሆነ በስተቀር፣ የት/ቤት ወረዳዎ የልጅዎን አድራሻ ለማወቅ፣ ማንነቱን ለመለየት፣ እና ለመገምገም ሲል ግደታውን አይጥስም።

በመንግስት ሞግዚትነት ስር ለሚተዳደሩ፣ የመጀመሪያ ግምገማ ልዩ ደምቦች

አንድ ልጅ በመንግስት ሞግዚትነት ስር የሚተዳደር ከሆነና ከወላጆቹ/ከወላጆቹ ጋር የማይኖር/የማትኖር ከሆነ፣

የት/ቤት ወረዳው በሚከተሉት ሁኔታዎች ልጁ/ልጅቷ አካለ-ስንኩል ስለመሆን/አለመሆኑ/ኗ ለመወሰን የወላጅ ፈቃድ መጠየቅ አያስፈልገውም።

1. የት/ቤት ወረዳው ተገቢውን ጥረት ቢያደርግም የልጁን/ልጅቷን ወላጆች ማግኘት ካልቻለ፣
2. የወላጆች መብት በመንግስት ህግ የታገደ ከሆነ፣ **ወይም**
3. ትምህርት-ነክ ውሳኔዎችንና ለመጀመሪያ ግምገማ ፈቃድ/ስምምነት የመስጠት ኃላፊነትን/መብትን ዳኛው ከወላጆች ውጪ ለሆነ ሌላ ግለሰብ ሰጥቶ ከሆነ።

በመንግስት ሞግዚትነት ስር የሚተዳደር፣ ማለት፣ በላሃሂህ ስር ባለው አጠቃቀም መሰረት፣ አንድ ልጅ የሚኖርበት ስቴት በሚወስነው መሰረት፣ ልጁ/ልጅቷ፣

1. የጉድፈቻ ልጅ ነው/ናት ማለት ነው፣
2. በመንግስት ህግ መሰረት የመንግስት ማደሳ ነው ማለት ነው፣ **ወይም**
3. በሕዝባዊ የልጆች በሳ አድራሳ ሞግዚትነት ስር ነው ማለት ነው።

ሊያውቁት የሚገባ አንድ የተለየ ነገር አለ። መንግስት ማደሳ የሚለው፣ አሳዳጊ ያለውን የጉድፈቻ ልጅ አይጨምርም፤ በአይ ዲ ኢ ኤ ላይ የተገጸውን አሳዳጊ የሚለውን ቃል ፍቺ ጋር ከተመሳሰለ።

ለአገልግሎቶች የወላጅ ፈቃድ

የት/ቤት ወረዳዎ ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶችን ለልጅዎ ለመጀመሪያ ጊዜ ከማቅረቡ በፊት የርሰዎን ፈቃድ ማግኘት ይኖርበታል።

ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶችን ለልጅዎ ለመጀመሪያ ጊዜ ከማቅረቡ በፊት፣ የት/ቤት ወረዳው የርሰዎን ፈቃድ ለማግኘት ተገቢውን ጥረት ማድረግ ይኖርበታል።

ልጅዎ፣ ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች ለመጀመሪያ ጊዜ እንዲቀርብለት ፈቃድዎን ይሰጡ ዘንድ ተጠይቀው ምላሽ ካልሰጡ፣ ወይም ይህንኑ ለማድረግ ፈቃደኛ ስይሆኑ ከቀሩ፣ ወይም ስምምነትዎን በጽሁፍ ካሳዩ (ከሰረዙ)

(የልጅዎ የላላው ቡድን፣ ለልጅዎ አስፈላጊ ናቸው ብሎ ያመነባቸው) ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች፣ ያልርሰዎ ፈቃድ ለልጅዎ ተዘጋጅተው መቅረብ ይኖርባቸው ዘንድ ስምምነት ወይም ውሳኔ ለማግኘት ሲል የት/ቤት ወረዳዎ፣ ስርዓታዊ ክለሳዎችን (ማለትም፣ ግልግልን፣ የፍትህ አቤቱታን፣ መፍትሄ አፈላላጊ ግንኙነትን/ስብሰባን፣ ወይም ገለልተኛ የፍትህ ችሎትን) መጠቀም ላያስፈልገው ይችላል።

ልጅዎ ለመጀመሪያ ጊዜ ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶችን እንዲያገኝ መፍቀድ ካልፈለጉ፣ ወይም ለቀረበለዎት የፈቃድ ጥያቄ ምላሽ ካልሰጡ፣ ወይም ስምምነትዎን በጽሁፍ ካሳዩ (ከሰረዙ)

በዚህ የተነሳም የት/ቤት ወረዳው የርሰዎን ፈቃድ የጠየቀበትን ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶችን ለልጅዎ የማያቀርብ ከሆነ፣ የት/ቤት ወረዳዎ፣

1. ነጻ ተስማሚ ሕዝባዊ ትምህርት (ህሀሙሄ) ን ለልጅዎ ዝግጁ አድርጎ ባለማቅረብ ግደታዎቹን እንዳልተወጣ ተደርጎ ሊቆጠር አችልም፤ እና
2. የግላዊ ትምህርት ፕሮግራም (ላላው) ስብሰባ ማድረግ፣ ወይም ፈቃድዎ የተጠየቀበትን ለልጅዎ የሚሆን ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶችን የሚያካትት (ላላው)ን ማዘጋጀት አይጠበቅበትም።

ልጅዎ ለመጀመሪያ ጊዜ ልዩ የትምህርት እና ተዛማጅ አገልግሎቶችን መግኘት ከጀመረ በማንኛውም ጊዜ ስምምነትዎን በጽሁፍ ካሳዩ (ከሰረዙ)፣ የትምህርት ቤቱ ወረዳ ይህን መሳደን አገልግሎት መስጠቱን ያቋርጣል፤ ሆኖም ግን አገልግሎቶቹን ከማቋረጡ በፊት ቅድመ የጽሁፍ ማስጠንቀቂያ በሚለው አርዕስት ስር በተዘረዘረው መሠረት ቅድመ የጽሁፍ ማስጠንቀቂያ ሊሰጥዎት ይገባል፤

ለዳግም ግምገማዎች የወላጅ ፈቃድ

1. የልጅዎን ዳግም ግምገማ ለማካሄድ ይቻለው ዘንድ የርሰዎን ፈቃድ ለማግኘት በቂ ጥረት ካላደረጉ፣ እና
2. እርሰዎም ለጥያቄው ምላሽ ያልሰጡ ከሆነ፤

የት/ቤት ወረዳዎ ለልጅዎ ዳግም ግምገማ ከማድረጉ በፊት የርሰዎን ፈቃድ ለማግኘት ይኖርበታል።

የልጅዎን ዳግም ግምገማ የማይፈቅዱ ከሆነ፣ የት/ቤት ወረዳዎ፣ ምንም እንኳን የሚያስገድደው ሁኔታ ባይኖርም፣ ግልግልን፣ የፍትህ አቤቱታን፣ የመፍትሄ አፈላላጊ ስብሰባን፣ እና ገለልተኛ የጉዳይ ሰሚ ችሎትን ተጠቅሞ የርሰዎን እምቢታ በማለፍ ግምገማውን ለመቀጠል ይጥራል። እንደመጀመሪያ ግምገማ ሁሉ፣ የት/ቤትዎ ወረዳ በዚህ ሁኔታ የዳግም ግምገማውን ባይቀጥልበት በላላው ክፍል ሁ መሰረት የት/ቤት ወረዳው ኃላፊነቱን አልተወጣም ሊያስብለው አይችልም።

የወላጅ ፈቃድን ለማግኘት የተደረጉ ጥረቶችን የሚያሳዩ ሰነዶች

ት/ቤትዎ፣ ለመጀመሪያ ግምገማ፣ ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶችን ለመጀመሪያ ጊዜ ለማቅረብ፣ በድጋሚ ለመገምገም

፣ እና ለመጀመሪያ ግምገማው መንግስታዊ አሳዳጊ ሞግዚቶችን ለማግኘት ያደረገውን አግባብነት ያለውን ጥረቱን ሁሉ የሚያሳዩ ሰነዶችን መያዝ ይኖርበታል። ሰነዶቹም የት/ቤት ወረዳው በተባሉት ሁኔታዎች ዙሪያ ያደረጋቸውን ሙከራዎች ሁሉ የሚያሳዩ ፊርማዎችን ማካተት ይኖርባቸዋል። ለምሳሌ የሚከተሉትን ይመለከታሉ፡

1. የስልክ ጥሪዎችን ወይም የጥሪ ሙከራዎችን እና የነዚህን ጥሪዎች ውጤቶች የሚያሳዩ ዝርዝር ፊርማዎች፤
2. ለወላጆች የተላኩ የጽሁፍ ግንኙነቶችን/ደብዳቤዎችንና የተገኙ ምላሾቻቸውን የያዙ ፊርማዎች፤ እና

3. ከወላጆች መኖሪያ ቤቶችና የስራ ቦታዎች የተደረጉ ጉብኝቶችንና የነዚህን ጉብኝቶች ውጤቶች የያዘ ዝርዝር ፊርማዎቻቸው።

ሌሎች የፈቃድ አስፈላጊነቶች

የት/ቤት ወረዳዎ የሚከተሉትን ከማከናወኑ በፊት የርሰዎ ፈቃድ አይፈለግም፤

1. የልጅዎ ግምገማ ወይም ዳግም ግምገማ አንዱ አካል በማድረግ፤ ከዚህ በፊት የነበሩ ዝርዝር ሁኔታዎችን/ዳታዎችን ሳይመረምር በፊት፤ ወይም
2. ለሁሉም ልጆች የሚሰጠውን ፈተና ወይም ሌላ ዓይነት ግምገማ ለልጅዎ ከመስጠቱ በፊት፤ ነገር ግን ያ ፈተና ወይም ግምገማ ቀደም ብሎ ከሁሉም ልጆች ወላጆች ፈቃድን መሻት አስፈላጊ ሆኖ ካልተገኘ በስተቀር።

ለአንድ አገልግሎት ወይም ድርጊት የነፈጉትን ፈቃድ ምክንያት በማድረግ፤ እርሰዎም ሆኑ ልጅዎ ከሌሎች ዓይነት አገልግሎቶች፤ ጥቅማጥቅሞች ወይም ድርጊቶች እንዲትከለከሉ ለማድረግ የት/ቤት ወረዳዎ ሊጠቀም በት አይችልም።

ልጅዎን በራስዎ ወጪ ከግል ት/ቤት አስገብተው ከሆነ፤ ወይም ልጅዎን በቤት ውስጥ እያስተማሩ ከሆነ፤ እና ም ለልጅዎ የመጀመሪያ ግምገማ ወይም ዳግም ግምገማ ፈቃድዎን የማይሰጡ ከሆነ፤ ወይም ፈቃድዎን እንዲሰጡ ተጠይቀው መልስ ያልሰጡ ከሆነ፤ የት/ቤት ወረዳዎ የግጭት መፍቻ

ሂደቱን ሳይጠቀም ይችላል (ማለትም፤ ግልግልን፤ የፍትህ ሂደት አቤቱታን፤ መፍትሄ አፈላላጊ ስብሰባን፤ ወይም ገለልተኛ የፍትህ ችሎትን)፤ እንዲሁም ልጅዎ ተመጣጣኝ አገልግሎቶችን (ማለትም፤ በወላጆቻቸው አማካኝነት ከግል ት/ቤት ለገቡ አካል-ስንኩላን ልጆች የተዘጋጁ አገልግሎቶችን) ማግኘት እንደሚገባው አድርጎ አይመለከተውም።

ገለልተኛ የትምህርት ግምገማ

34 ሂህማ ኸ300.502

አጠቃላይ

ከዚህ በታች እንደተገለጸው፤ በት/ቤት ወረዳዎ አማካኝነት ለልጅዎ በተደረገው የትምህርት ግምገማ የማይስማሙ ከሆነ፤ ገለልተኛ የትምህርት ግምገማን (ላሂሄ) የመጠየቅ መብት አለዎት።

ለገለልተኛ የትምህርት ግምገማ ጥያቄ ካቀረቡ፤ ይህንኑ ገለልተኛ የትምህርት ግምገማ ከየት እንደሚያገኙና፤ ገለልተኛ የትምህርት ግምገማን በሚመለከትም የት/ቤት ወረዳዎ የሚጠቀምበትን መስፈርት አስመልክቶ መረጃውን ሊሰጥዎት ይገባል።

ፍቺዎች

ገለልተኛ የትምህርት ግምገማ ማለት፤ ስለልጅዎ የትምህርት ጉዳይ ኃላፊነት ባለውና በትምህርት ወረዳው ተቀጥሮ በሚሰራ ግለሰብ ሳይሆን፤ ለጉዳዩ አግባብነት ባለው ሙያ በሰለጠነ ሌላ ፈታኝ የሚከናወን የመመዘኛ ግምገማ ማለት ነው።

ህዝባዊ ወጪ ማለት፤ አንድም የት/ቤት ወረዳው ለግምገማው የሚያስፈልገውን ሙሉ ወጪ ይሸፍናል፤ አለዚያም፤ ከ ላሂሄ ክፍል ሁ ጋር በሚጣጣም መልኩ፤ ከርሰዎ በኩል ምንም ዓይነት ወጪ ሳይጠየቅ ግምገማው የሚከናወን መሆኑን ያረጋግጣል ማለት ሲሆን፤ ይህ ማለትም፤ ከማንኛውም ስቴት፤ ቀበሌ፤ ፌዴራላዊ ክልል እና ከግል የሚገኙ የእገዛ ምንጮችን ሁሉ እያንዳንዱ ስቴት ይጠቀምባቸው ዘንድ የሚያስችሉት የድንጋጌው ክፍል ሁን የሚያሟሉበት ሁኔታ በስቴቱ ውስጥ ስላለ ነው።

በህዝብ ወጪ ለሚደረግ ግምገማ የወላጅ መብት

የት/ቤት ወረዳዎ ለልጅዎ ባደረገው ግምገማ ካልተስማሙ፤ ከዚህ በታች በተመለከቱት ሁኔታዎች ላይ የተመረከዘ በህዝብ ወጪ ለሚከናወን ገለልተኛ የትምህርት ግምገማ መብት አለዎት።

1. በህዝብ ወጪ ለሚከናወን የልጅዎ ገለልተኛ ትምህርታዊ ግምገማ ጥያቄ ካቀረቡ፤ የት/ቤት ወረዳዎ፤ ያለምንም አላስፈላጊ የጊዜ ማንተት፤ አንድም፤ (ሮ) በልጅዎ ላይ ያካሄደው ግምገማ ተስማሚና ትክ

ክለሻ መሆኑን ለማሳየት በፍትህ ችሎት እንዲታይለት አቤቱታውን ያቀርባል፤ ወይም (ሯ) የት/ቤት ወረዳው በችሎት ፊት ቀርቦ ሲያስረዳ በልጅዎ ላይ ያደረገው የትምህርት ግምገማ የት/ቤት ወረዳውን መስፈርቶች ያሟላ እንደነበረ ማስረገጥ ካልቻለ፤ በህዝብ ወጪ የሚሸፈን ገለልተኛ የትምህርት ግምገማን ያቀርባል።

- የት/ቤት ወረዳዎ ችሎት ከጠየቀ፤ የችሎቱ የመጨረሻ ውሳኔም የት/ቤት ወረዳዎ ለልጅዎ ያቀረበው ግምገማ ተስማሚና ትክክለኛም ነበር የሚል ቢሆንም፤ አሁንም ገለልተኛ የትምህርት ግምገማን ለመጠየቅ መብቱ አለዎት፤ ይህኛው ግን በሕዝባዊ ወጪ የሚሸፈን አይደለም።
- ለልጅዎ የገለልተኛ ትምህርት ግምገማ ከጠየቀ፤ በት/ቤት ወረዳዎ የተደረገውን ግምገማ ለምን እንዳልተቀበሉት የት/ቤት ወረዳው ምክንያቶችን ሊጠይቅዎት ይችላል፤ ሆኖም ግን ማብራሪያ ሊጠይቀዎት አይጠበቅብዎትም። ሆኖም በሕዝባዊ ወጪ የሚሸፈን የልጅዎን ገለልተኛ የትምህርት ግምገማ ጥያቄዎንም ሆነ ወይም የት/ቤት ወረዳው በልጅዎ ላይ ያካሄደው ግምገማ ትክክል እንደነበር ለማስረገጥ ሲል፤ ወደችሎት የሚያቀርበውን አቤቱታ ያለአግባብ ሊያንቀሳቀሱ አይገባውም።

የት/ቤት ወረዳዎ በልጅዎ ላይ ግምገማ ባካሄደ ቁጥር፤ እርሶም ለማይስማሙበት እያንዳንዱ የግምገማ ሂደትና ውጤት፤ በህዝብ ወጪ ለሚሸፈን ገለልተኛ የልጅዎ ትምህርታዊ ግምገማ ለመጠየቅ አንድ እድል የማግኘት መብት ይኖርዎታል።

በወላጅ አነሳሽነት የሚደረግ ግምገማ

የልጅዎን ትምህርታዊ ግምገማ በህዝብ ወጪ ያስደረጉ ከሆነ፤ ወይም በግል ወጪ ያስደረጉትን የግምገማ ወጪ ከት/ቤት ወረዳዎ ጋር የሚጋሩ ከሆነ፤

- ነጻ ተስማሚ ህዝባዊ ትምህርት (ህሀሙሄ) ለልጅዎ ማቅረብን አስመልክቶ ከሚደረጉ ማንኛቸውም ዓይነት ውሳኔዎች አኳያ ሲታይ፤ የተደረገው ግምገማ ከት/ቤት ወረዳው የገለልተኛ ትምህርታዊ ግምገማዎች መስፈርት ጋር የሚጣጣም ከሆነ፤ የት/ቤት ወረዳዎ በልጅዎ ላይ የተደረገውን ግምገማ ሊቀበለው ይገባል፤ እና
- ይህ ልጅዎን የሚመለከተው ጉዳይም ወደችሎት ሲቀርብ፤ ግምገማው በእርሶም ወይም በት/ቤት ወረዳዎ በኩል በማስረጃነት ለችሎት ሊቀርብ ይችላል።

በጉዳይ ሰሚ መኮንን የሚቀርብ የግምገማ ጥያቄ

በልጅዎ ላይ የሚደረገው ገለልተኛ የትምህርት ግምገማ በችሎት የሚሰማው ጉዳይ አካል ሆኖ እንዲቀርብ የጉዳይ ሰሚ መኮንን ከጠየቀ፤ ግምገማው የሚካሄደው በህዝብ ወጪ መሆን ይኖርበታል።

የት/ቤት ወረዳ መስፈርት

አንድ ገለልተኛ የትምህርት ግምገማ በህዝብ ወጪ የሚደረግ ከሆነ፤ ግምገማው የሚካሄድበትን ቦታና፤ የፈታኝን የሙያ ስልጠና/ብቃት ጨምሮ፤ ግምገማው የተከናወነበት ሁኔታ፤ የት/ቤት ወረዳው ግምገማ ሲካሄድ ከሚጠቀምባቸው መስፈርቶች ጋር ተመሳሳይ መሆን ይኖርበታል። (እነዚህ መስፈርቶችም ለገለልተኛ የትምህርት ግምገማ ካለዎት መብት ጋር የሚጣጣሙ እስከሆነ ድረስ ነው)።

ከላይ ከተገለጹት መስፈርቶች በስተቀር፤ በህዝብ ወጪ ከሚደረጉ ገለልተኛ የትምህርት ግምገማዎች ጋር በተያያዘ፤ የት/ቤት ወረዳው ቅድመ-ሁኔታዎችን ወይም የጊዜ ክልልን አያስቀምጥም።

የመረጃ ምስጢራዊነት

ፍቺዎች

34 ሂህማ ኸ300.611

የመረጃ ምስጢራዊነት፣ በሚለው ርዕስ ስር እንደተመለከተው፤

- ደምሰሳ ማለት፣ የአንድን ገለሰብ ማንነት ለመለየት ያስችሉ የነበሩ ማንኛቸውም ዓይነት ግለሰባዊ መለያዎች ከእንግዲህ ወዲያ ፈጽሞ ሊገኙ በማይችሉበት ሁኔታ ከመረጃ ማከማቻ ቋት ውስጥ ማጥፋት ወይም መደምሰስ ማለት ነው።
- የትምህርት ፊርማ ማለት፣ “የትምህርት ፊርማዎች” በሚለው 34 ሂህማ ክፍል 99 ትርጓሜ (የቤተሰብ የትምህርት መብትና የመረጃቸው ምስጢራዊነት ረቀቀው የ1974 20 ሞ.ሜ.ሂ. 1232ሷ ድንጋጌ) ስር የተመለከቱት ፊርማዎች ዓይነት ማለት ነው።
- ተሳታፊ ድርጅት ማለት፣ በላሃህ ክፍል ሁ ስር በተመለከተው መሰረት፣ የግለሰባዊ መለያ መረጃዎችን የሚሰበስብ፣ አጠናቅቆ የሚይዝ፣ ወይም የሚጠቀም፣ ወይም እነዚህን መረጃዎች ለማግኘት የሚቻልበት ማንኛውም የት/ቤት ወረዳ ወይም ድርጅት ወይም ተቋም ማለት ነው።

ግለሰባዊ መለያዎች

34 ሂህማ ኸ300.32

ግለሰባዊ መለያ ማለት፤

- (ሮ) የልጅ ስም፣ የርስዎ ስም እንደ ወላጅ፣ ወይም ሌላ የቤተሰብ አባል ስም፣
- (ረ) የልጅ መኖሪያ አድራሻ
- (ሰ) ልዩ ግለ ሰባዊ መለያ፣ ማለትም የልጅ የሶሻል ስኩሪቲ ቁጥር ወይም የተማሪ ቁጥር ወይም
- (ሳ) የልጅ ማንነት በሚዛናዊ እርግጠኛነት ለመለየት የሚያስችሉ የግለ ሰባዊ መግለጫዎች ዝርዝር፣ ወይም ሌሎች መረጃዎች።

ማስታወቂያ ለወላጆች

34 ሂህማ ኸ300.612

የግለሰባዊ መለያ መረጃዎችን ምስጢራዊነት አስመልክቶ፣ ወላጆች በቂውን መረጃ ሊያገኙ በሚችሉበት ሁኔታ የስቴት የትምህርት ድርጅት ሊያሳውቃቸው ይገባል፤ ይህም የሚከተሉትን ያካትታል፤

1. ማስታወቂያው፣ በስቴቱ ውስጥ ለሚኖሩ የተለያዩ የማህበረሰብ ክፍሎች፣ የቱን ያክል በየትውልድ ቋንቋዎቻቸው ተዘጋጅቶ እንደተሰራጨ መግለጽ፤
2. የግለ ሰባዊ መለያቸው የተያዘላቸው ልጆችን፣ የተፈለገውን የመረጃ ዓይነት፣ መረጃውን ለመሰብሰብ ምስጢራዊ ሊጠቀምበት ያቀደውን የስልት ዓይነት (መረጃው የተሰበሰበበትን ምንጭ ጨምሮ)፣ እና እነዚህ መረጃዎች ለምን አገልግሎት እንደሚውሉ መግለጽ፤
3. የግለ ሰባዊ መለያ መረጃዎችን ማስቀመጥን፣ በሶስተኛ አካላት እንዲታዩ መፍቀድን፣ ይዞ ማስቀረትን፣ እና ደምሰሳን አስመልክቶ ተሳታፊ ድርጅቶቹ የሚከተሉትን ፖሊሲና ስርዓታዊ አካሄድ የሚያሳይ ማጠቃለያ፣ እና
4. ይህን መረጃ በሚመለከት ወላጆች እና ልጆቻቸው የሚኖሯቸው መብቶች ሁሉ፣ በድንጋጌ (ህላውሎ) እና በአፈጻጸም ደንቦች 34 ሂህማ ክፍል 99 ስር በተመለከተው የቤተሰብ የትምህርት መብት እና ግለሰባዊ መብት በሚለው ስር የተገለጸውን በማካተት የሚገልጽ መሆን ይጠበቅበታል።

ከማንኛውም የመለዩት አቢይ ክንዋኔ በፊት፤ ልዩ ትምህርት እና ተዛማጅ አገልግሎት የሚያስፈልጋቸውን ልጆች የመለየት ወይም የመገምገም

(ይህ ሂደት “ልጅ ፍለጋ” በመባልም ይታወቃል) ፣ ማስታወቂያው መታተም ወይም በጋዜጦች ወይም በሌሎች የብዙኃን መገናኛዎች ወይም በሁለቱም መታወጅ አለበት። ይህ እንቅስቃሴ በሚደረግበት ስቴት ውስጥ የሚኖሩ ወላጆች መረጃው ሊደርሳቸው በሚያስችል በበቂ መጠን እንዲሰራጭ መደረግ ይኖርበታል።

የመጎብኘት/የመመልከት መብቶች

34 ሂህማ ንግግር 300.613

በላሃህ ክፍል ሁ ስር በተመለከተው መሰረት፣ በት/ቤት ወረዳዎ የተሰበሰቡ፣ ተጠናቅረው የተያዙ፣ ወይም በጥቅም ላይ የዋሉ ልጆችን የሚመለከቱ የትምህርት ፊትደረጃዎችን አይተው እንዲመረምሩና ካስፈለገም እንዲያስተካክሉ/እንዲከልሱ ተስታፊ ድርጅቱ ሊፈቅድዎት ይገባል። ተሳታፊ ድርጅቱ፣ የልጅዎን የትምህርት ፊትደረጃ ለመመርመርና ለመከለስ ያቀረቡትን ጥያቄ በማክበር፣ ካለምንም አላስፈላጊ የጊዜ ማንተት፣ እንዲሁም የግላዊ ትምህርት ፕሮግራም (ላሃህ) ስብሰባ፣ ወይም ማንኛውም የፍትህ ሂደትን የሚመለከት ሸንጎ (የመፍትሄ አፈላጊ ስብሰባን፣ ወይም ዲሲፕሊንን የሚመለከት ችሎትን ጨምሮ) ከመሰየሙ በፊት፣ እንደዚሁም ጥያቄውን ካቀረቡበት ከ45 ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ ምላሽ የመስጠት ግድታውን ማክበር ይኖርበታል።

የትምህርት ፊትደረጃዎችን ለመመልከትና ለመከለስ የሚኖሩዎት መብቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡

1. ፊትደረጃዎችን በሚመለከት ለሚያቀርቡት አግባብ የሆነ የማብራሪያና የትርጓሜ ጥያቄዎች፣ ከተሳታፊ ድርጅቱ ምላሽ የማግኘት መብት፣
2. የፊትደረጃዎች ቅጂዎች ቀደም ብለው ያልተሰጡዎት በመሆኑ፣ ፊትደረጃዎችን በበቂው መመልከትና መከለስ ያልተቻለዎት ከሆነ፣ እነዚህን ቅጂዎች ከተሳታፊ ድርጅቱ የመጠየቅ መብት፣ እና
3. ፊትደረጃዎችን የሚመረምርና የሚከልስ ተወካይን የመወከል መብት እለዎት።

እንደ አሳዳጊነት፣ መለያየት፣ እና ከትዳር መፋታት የመሳሰሉትን ጉዳዮች አስተናጋጅ (ገዢ) በሆነው የመንግስት ተግባራዊ ህግ ስር በተመለከተው መሰረት፣ ከነዚህ ምክንያቶች ጋር በተያያዘ ስልጣን እንደሌለዎት ካልተነገረው በስትቀር፣ ተሳታፊ ድርጅቱ፣ ከልጅዎ ጉዳይ ጋር ተገናዛቢነት ያላቸውን ፊትደረጃዎች ለመመርመርና ለመከለስ ስልጣኑ እንዳለዎት አድርጎ ሊገምት ይችላል።

የጉብኝት ፊትደረጃ

34 ሂህማ ንግግር 300.614ድ

እያንዳንዱ ተሳታፊ ድርጅት፣ (ከወላጆች፣ እና ከተፈቀደላቸው የተሳታፊ ድርጅት ሰራተኞች ውጪ የተደረገ ጉብኝቶችን)፣ በላሃህ ክፍል ሁ ስር በተመለከተው መሰረት የትሰበሰቡ፣ ተጠናቅረው የተያዙ፣ ወይም በጥቅም ላይ የዋሉ የትምህርት ፊትደረጃዎችን ለማየት/ለመጎብኘት እድል ያገኙ ግለሰቦችን ስም፣ ግለሰቡ የጉብኝቱን ዕድል ያገኘበትን ቀንና ጉብኝቱ እንዲፈቀድለት ያስቻለውን ምክንያት/ዓላማ፣ በማካተት መዝገብ ይይዛል።

ከአንድ ልጅ በላይ ፊትደረጃ

34 ሂህማ ንግግር 300.615

አንድ የትምህርት ፊትደረጃ፣ ከአንድ በላይ ልጆችን ፊትደረጃ አካቶ የሚይዝ ከሆነ፣ ወላጆች ልጃቸውን የሚመለከተውን ፊትደረጃ ብቻ ለይተው በማውጣት ነው የማየት፣ የመመርመርና የመከለስ መብት የሚኖራቸው፣ አለበት ለዚህም እነሱን የሚመለከተው/የሚፈልጉት ፊትደረጃ የትኛው እንደሆነ ተለይቶ ይነገራቸዋል።

የመረጃ ዓይነትና የሚገኝበት ቦታ ዝርዝር

34 ሂህማ ኸ300.616

እያንዳንዱ ተሳታፊ ድርጅት፣ ሲጠየቅ፣ በድርጅቱ የተሰበሰቡ፣ ተጠናቅረው የተያዙ፣ ወይም በጥቅም ላይ የዋሉ የትምህርት ፊኮርዶችን ዓይነትና፣ ፊኮርዶቹ የሚገኝበትን ቦታ የያዘ ዝርዝር ሊስጥዎት ይገባል።

ክፍያዎች

34 ሂህማ ኸ300.617

በላሃሂህ ክፍል ሁ ስር በተፈቀደው መሰረት የሚዘጋጅልዎትን የፊኮርድ ቅጂ የክፍያ መጠን በተመለከተ፣ ምናልባትም ክፍያው ፊኮርዶቹን የመመርመርና የመከለስ መብትዎን ከመጠቀም የሚገድብዎት እስካልሆነ ድረስ፣ እያንዳንዱ ተሳታፊ ድርጅት ለቅጂዎቹ የሚጠይቀውን የክፍያ መጠን ሊለውጠው ይችላል።

አንድ ተሳታፊ ድርጅት፣ በላሃሂህ ክፍል ሁ መሰረት፣ ከትምህርት ፊኮርዶች ውስጥ መረጃ ለመፈለግ፣ ወይም ለማውጣት ክፍያ አይጠይቅም።

በወላጅ ጥያቄ ፊኮርዶችን ማሻሻል

34 ሂህማ ኸ300.618

በላሃሂህ ክፍል ሁ ስር በተመለከተው መሰረት፣ በልጅዎ የትምህርት ፊኮርዶች ውስጥ የተሰበሰበው፣ ተጠናቅሮ የትያዘው፣ ወይም በጥቅም ላይ የዋለው መረጃ ትክክል አይደለም፣ ወይም አሳሳች ነው፣ ወይም ምስጢራዊነትን ወይም ሌሎች የልጅዎን መብቶች ይጥሳል ብለው ባመኑ ጊዜ፣ ይህ መረጃ ይሻሻል/ይስተካከል ዘንድ መረጃውን የያዘውን ተስታፊ ድርጅት መጠየቅ ይችላሉ።

ተስታፊ ድርጅቱም ጥያቄውን ከተቀበለበት ዕለት አንስቶ፣ በተመጣጣኝ ጊዜ ውስጥ፣ በቀረበለት ጥያቄ መሰረት መረጃውን ያሻሽል/ያስተካክል እንደሆነ መወሰን ይኖርበታል።

ተስታፊ ድርጅቱ፣ እርሱም ባቀረቡት ጥያቄ መሰረት መረጃውን የማሻሻል/የማስተካከልን ጥያቄ የማይቀበለው ከሆነ፣ ይህንኑ እምቢታውን ሊያሳውቀዎትና፣ **የችሎት ዕድል** በሚለው ርዕስ ስር በተመለከተው መሰረት ጉዳዩን እሸንጎ ፊት አቅርበው የመከራከር መብት እንዳለዎት ሊያሳውቅዎት ይገባል።

የችሎት ዕድል

34 ሂህማ ኸ300.619

ተሳታፊ ድርጅቱ፣ በተጠየቀ ጊዜ፣ ልጅዎን በሚመለከተው የትምህርት ፊኮርዶች ውስጥ የሚገኘው መረጃ፣ ትክክለኛነት የሳደለው፣ አሳሳች፣ ወይም ምስጢራዊነትን፣ ወይም ሌሎች የልጁን መብቶች የሚጸረር መሆኑን ለማስረገጥ ይቻለዎት ዘንድ ጉዳዩን ለሸንጎ አቅርበው መከራከር የሚችሉበትን ዕድል ሊስጠዎት ይገባል።

የችሎት ስስዓቶች

34 ሂህማ ኸ300.621

በትምህርት ፊኮርዶች ውስጥ የሚገኝ መረጃን አስመልክቶ የሚነሳ ክርክር፣ ለእንደዚህ ዓይነት የችሎት ጉዳዮች ተስማሚነት ባለው፣ የቤተሰብ የትምህርት መብቶችና የግለሰባዊ መብት ድንጋጌ (ህሄማሙሀ) በሚለው ስር ባለው ድንጋጌ መሰረት መካሄድ ይኖርበታል።

የችሎት ውጤት

34 ሂህማ ኸ300.620

በችሎቱ ውጤት መሰረት፣ ተሳታፊ ድርጅቱ፣ በትምህርት ሬከርዶቹ ውስጥ የተሰበሰበው፣ ተጠናቅሮ የትያዘው፣ ወይም በጥቅም ላይ የዋለው መረጃ ትክክል አይደለም፣ ወይም አሳሳች ነው፣ ወይም ምስጢራዊነትን ወይም ሌሎች የልጁን መብቶች ይጥሳል ብሎ ከወሰነ፣ በዚህ መሰረት መረጃውን መለወጥና ይህንንም በጽሁፍ ሊያሳውቅዎት ይገባል።

በችሎቱ ውጤት መሰረት፣ ተሳታፊ ድርጅቱ፣ የተባለው መረጃ፣ ትክክለኛነት እንደማይሰጥ፣ አሳሳችም እንዳልሆነ፣ ወይም ምስጢራዊነትንም ሆነ ሌሎች የልጁን የግለ ሰባዊና ሌሎች መብቶች የሚጥስ አይደለም ብሎ ከወሰነ፣ በመረጃው ላይ ያለውን አስተያየት፣ ወይም በተሳታፊ ድርጅቱ ውሳኔ ባልተስማሙበት ምክንያት ላይ አስተያየትን በማክል፣ ድርጅቱ በያዘው የልጅ ሬከርድ ውስጥ የማያያዝ መብት እንዳለው ሊነግርዎት ይገባል።

እነዚህ በልጅዎ ሬከርዶች ውስጥ የሚገቡት ማብራሪያዎች፡

1. ሬከርዱ፣ ወም ክርክር የተነሳበት የሬከርዱ ክፍል፣ በተሳታፊ ድርጅቱ እጅ እስካለ ድረስ፣ ሬከርዱ፣ የልጅዎ ሬከርዶች አንዱ አካል ሆኖ በተሰታፊ ድርጅቱ እጅ መቆየት አለበት፤ **እንዲሁም**
2. የልጅዎን ሬከርድ፣ ወይም ክርክር የተነሳበትን የሬከርዱን ክፍል፣ ተሳታፊ ድርጅቱ ለሌላ ማንኛውም ሰነድ አካል የሚገልጥ ከሆነ፣ ማብራሪያውም ጭምር አብሮ መገለጥ አለበት።

ግለሰባዊ መለያ መረጃዎችን ለመግለጥ የሚጠየቅ ፈቃድ/ስምምነት

34 ሂህማ ኸ300.622

መረጃው በትምህርት ሬከርዶች ውስጥ የተያዘ ካልሆነና፣ በቤተሰብ የትምህርት መብቶችና የግለ ሰባዊ መብቶች ድንጋጌ (ህሄማሙሀ) ስር በተደነገገው መሰረት ከወላጅ ፈቃድ/ስምምነት ሳይጠቁ መግለጥ እንደሚቻል የተፈቀደ ካልሆነ በስተቀር፣ የግለ ሰባዊ መለያዎችን የያዘው መረጃ ከተሳታፊ ድርጅቱ ባለስልጣናት ውጪ ለሆኑ አካላት መግለጥ ሲያስፈልግ፣ በቅድሚያ የርስዎን ፈቃድ/ስምምነት ማግኘት አስፈላጊ ይሆናል። ከታች በተዘረዘሩት ሁኔታዎች ስር ካልሆነ በስተቀር፣ በ ላሃህ ክፍል ሁ ያሉትን መስፈርቶች ለማሟላት ሲባል፣ የግለ ሰባዊ መለያ መረጃዎች ለተሳታፊ ድርጅቱ ባለስልጣናት ከመገለጡ በፊት የርስዎ ፈቃድ/ስምምነት አያስፈልግም።

የግለ ሰባዊ መለያ መረጃው፣ የሽግግር ወቅት ክፍያን ለሚያቀርቡ ወይም ለሚከፍሉ የተሳታፊ ድርጅቱ ባለስልጣናት ከመገለጡ በፊት፣ የርስዎም ሆነ፣ ወይም በመንግስት ህግ መሰረት ለአካል-መጠን በመድረሱ ለዚህ ድርጊት ብቃት ያለው ልጅ ፈቃድ/ስምምነት መግኘት አለበት።

ልጅዎ፣ እርስዎ ከሚኖሩበት የት/ቤት ወረዳ ውጪ ከሚገኝ የግል ት/ቤት ገብቶ፣ ወይም ከዚያ ት/ቤት እንዲገባ ታስቦ ከሆነ፣ የግለ ሰባዊ መለያ መረጃዎቹ በዚህ በተባለው የግል ት/ቤት ወረዳና እርስዎ በሚኖሩበት ክልል ባለው የት/ቤት ወረዳ ባለስልጣናት መካከል የመረጃው ልውውጥ ከመደረጉ በፊት የርስዎ ፈቃድ/ስምምነት ያስፈልጋል።

ከለላዎች

34 ሂህማ ኸ300.623

እያንዳንዱ ተሳታፊ ድርጅት፣ የግለ ሰባዊ መለያ መረጃዎችን በሚሰበሰብበት፣ በሚያስቀምጥበት፣ በሚገልጥበት፣ እና በሚደመስስበት ወቅት ሁሉ ምስጢራዊነታቸውን መጠበቅ ይኖርበታል።

በእያንዳንዱ ተሳታፊ ድርጅት ውስጥ የሚሰራ ማንኛውም ባለስልጣን፣ ማንኛውንም የግለ ሰባዊ መለያ መረጃዎችን ምስጢራዊነት የመጠበቅ ኃላፊነት እንዳለበት ማረጋገጥ ይኖርበታል።

የግለ ሰባዊ መለያ መረጃዎችን የሚሰበስቡ ወይም የሚጠቀሙ ሰዎች ሁሉ፣ ከላሃሂህ ክፍል ሁ እና ከቤተሰብ የትምህርት መብትና የግላዊ ሕይወት ድንጋጌ (ህሂማሙሀ) ጋር በተገናዘበ መልኩ በስቴት ውስጥ ያለውን የምስጢራዊነት ፖሊሲዎችና ስርዓቶችን በሚመለከት ስልጠና ወይም መመሪያ ማግኘት ይኖርባቸዋል።

እያንዳንዱ ተሳታፊ ድርጅት፣ ለህዝብ ክትትል/ምርመራ በሚያመች መልኩ፣ ከግለ ሰባዊ መለያ መረጃዎች ጋር ግንኙነት ያላቸውን የወቅቱን ስራ-ተኞቹን ስምና የኃላፊነት ደረጃቸውን ዝርዝር ማሰናዳት ይኖርበታል።

የመረጃ ድምሰሳ

34 ሂህማ ንግግር 300.624

የተሰበሰቡ፣ የተሰናዱ፣ ወይም በጥቅም ላይ የዋሉ የግለ ሰባዊ መለያ መረጃዎች፣ ለልጅዎ የትምህርት አቅርቦት ከእንግዲህ የማያስፈልጉ ሲሆኑ፣ የት/ቤት ወረዳ ሊያሳውዎት ይገባል።

መረጃው በርሰዎ ጥያቄ መሰረት ይደመሰሳል። ሆኖም ግን፣ የልጅዎ ቋሚ ሬክርድ፣ ማልትም፣ የልጅዎ ስም፣ አድራሻ፣ እና የስልክ ቁጥር፣ የትምህርት ውጤቱ/ቷ በትምህርት ላይ የቆየበት/ችበት ጊዜ ሬክርድ፣ የተማሪባቸው/ችባቸው ክፍሎች ሬክርድ፣ ያጠናቀቀው/ችው የክፍል ደረጃ፣ እና ያጠናቀቀበት/ችበት ዓመት፣ ካለምንም የጊዜ ገደብ በሬክርድነታቸው ተይዘው ሊቆዩ ይችላሉ።

የላዕላይ አቤቱታ ስርዓቶች

በፍትህ አቤቱታና በላዕላይ አቤቱታ ስርዓቶች መካከል ያለ ልዩነት

በ ላሃሂህ ክፍል ሁ ስር የተቀመጠው ደንብ፣ የአቤቱታዎች አቀራረብ ስርዓቶችን፣ የላዕላይ አቤቱታ እና የችሎት አቤቱታ በማለት ለይቷቸዋል። ከታች እንደተገለጸው፣ አንድ ሰው ወይም ድርጅት፣ ማንኛውም የክፍል ሁ ስርዓተ-ደንብ፣ በት/ቤት ወረዳ፣ በስቴት የትምህርት ድርጅት፣ ወይም በማንኛውም ህዝባዊ ድርጅት ተጥሷል የሚል ክስ ሲኖረው፣ ክሱን በላዕላይ አቤቱታው ሊያቀርብ ይችላል። የአንድን አካለ ስንኩል ልጅ መለያ ፣ ግምገማ፣ ወይም የትምህርት ምደባ ለሚመለከቱ ማንኛቸውም ጉዳዮች፣ ወይም ነጻ ተስማሚ የህዝብ ትምህርት (ህሀሙሂ) አቅርቦትን የሚመለከቱ ጉዳዮችን ማቀድን፣ ወይም የድርጊቱን ጅምር መቃዎምን፣ ወይም መለወጥን/ማስተካከልን በሚመለከቱ ጉዳዮች ሁሉ የፍትህ አቤቱታውን ወደችሎት የሚያቀርበው እርሰዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው ብቻ ነው። በላዕላይ አቤቱታ ክልል ውስጥ ያለ አንድ ጉዳይን፣ መንግስታዊ የትምህርት ድርጅቱ ስራ-ተኞች በ60 ቀናት ውስጥ (ምናልባትም ይህ የጊዜ ገደብ በአግባብነት ካልተራዘመ በስተቀር) መፍታት ሲገባቸው፣ እንደዚሁም ደግሞ፣ (ምናልባትም ጉዳዩ በመፍትሄ አፈላላጊ ስብሰባ፣ ወይም በግልግል አማካኝነት ያልተፈታ ከሆነ) አንድ ገለልተኛ የስርዓተ-ችሎት ጉዳይ ሰሚ መኮንን አቤቱታውን መመልከት የሚኖርበት ሲሆን፣ ከመፍትሄ መቋጫው ድምዳሜ በኋላም፣ በዚህ ሰነድ ውስጥ የመፍትሄ ስርዓተ-ሂደት በሚለው ርዕስ ስር እንደተገለጸው፣ ምናልባትም በእርሰዎ ወይም በት/ቤት ወረዳው በቀረበለት ጥያቄ መሰረት የጊዜ መራዘምን ካልፈቀደ በስተቀር፣ መኮንን በ45 ቀናት ውስጥ ውሳኔውን በጽሁፍ ማጣት ይኖርበታል። የላዕላይ አቤቱታ እና ለችሎት ቀራቢ አቤቱታዎችን፣ ውሳኔዎችን እና የችሎት ስርዓቶችን የመመልከቱ ስርዓተ-ሂደቶች ከዚህ በታች በዝርዝር ተብራተዋል። የስቴት ትምህርት ቢሮ (ኤጀንሲ) የፍትህ አቤቱታ ለማቅረብ ይረዳዎት ዘንድ የኖሙና ቅጾችን መቅረጽ አለበት እንዲሁም እርሰዎን ወይም ሶስተኛ አካልን የኖሙና ቅጾች በሚለው አርዕስት ስር በተዘረዘረው መሰረት የላዕላይ አቤቱታ ለማቅረብ ይረዳል።

የላዕላይ አቤቱታ ስርዓትን በስራ ላይ ስለማዋል

34 ሂህማ ኸ300.151

አጠቃላይ

የእያንዳንዱ ስቴት የትምህርት ድርጅት፣ ቀጥሎ የተመለከቱትን የሚያካትቱ በጽሁፍ የተዘጋጁ ስርዓቶች ሊኖሩት ይገባል።

1. ማንኛውንም፣ በግል ወይም በድርጅት ከሌላ ስቴት የሚቀርብ አቤቱታን ጨምሮ፣ ለመፍታት፤
2. አቤቱታን ለስቴት የትምህርት ድርጅት ስለማቅረብ፤
3. የላዕላይ አቤቱታ ስርዓትን በስፋት በማስራጨት፣ የወላጅ ስልጠናን እና የመረጃ ማዕከሎችን፣ የከለላና የጥብቅና ድርጅቶችን፣ እራስን ችሎ የመኖሪያ ማዕከሎችን፣ እና ሌሎች አግባብነት ያላቸው አካላትን ጨምሮ፣ ለወላጆችና ለሚፈልጉ ሌሎች ወገኖች ሁሉ እንዲዳረስ ለማድረግ።

ከተገቢ አገልግሎቶች የመከላከል እርምጃዎች

ተገቢውን አገልግሎት ባለማቅረብ ድክመት የተነሳ፣ የላዕላይ አቤቱታን የሚመለከት ስህተት የተፈጸመ ስለመሆኑ የተገነዘበውን ችግር ለመፍታት፣ የስቴት የትምህርት ድርጅት፣ የሚከተሉት ሁኔታዎች እንዲስተናገዱ ያደርጋል።

1. የተጠቃሹን ልጅ ፍላጎቶች የሚያገናዝቡ ተገቢነት ያላቸው የእርምጃ እርምጃዎችን ጨምሮ፣ ተገቢ አገልግሎቶችን ያለማቅረብ ድክመቱ እንዲስተካከል፤ (እንደ ማካካሻ አገልግሎቶች እና የገንዘብ ማካካሻ) እና
2. ለሁሉም አካለ ስንኩላን ልጆች ተገቢውን የወደፊት አገልግሎቶች የማቅረብ አስፈላጊነት እንዲጤን።

መጀመሪያ ደረጃ አቤቱታ አቀራረብ

34 ሂህማ ኸ300.152

የጊዜ ገደብ፣ መጀመሪያ ደረጃ ስርዓቶች

እያንዳንዱ የስቴት የትምህርት ድርጅት፣ አቤቱታዎችን ከተቀበለ በኋላ፣ የሚከተሉትን ለማድረግ፣ በአቤቱታ መስተናብርት ስርዓቱ ውስጥ፣ የ60 ቀናት የጊዜ ገደብን መጨመር አለበት፣ ይህም የሚሆነው።

1. የትምህርት ድርጅቱ፣ ምርመራ ማድረግ ያስፈልጋል ብሎ ከወሰነ፣ በቦታው ላይ ተገኝቶ ገለልተኛ ምርመራ ለማድረግ፤
2. አቤት ባዩ፣ በክሱ ላይ ስላቀረበው አቤቱታ፣ በጽሁፍም ይሁን ወይም በቃል፣ ተጨማሪ መረጃ እንዲያቀርብ እድል ለመስጠት፤
3. ቢያንስ የሚከተሉትን የሚያካትቱ ምላሾችን ለአቤቱታው መልስ ይሰጡ ዘንድ፣ ለት/ቤት ወረዳው ወይም ለሌላው ህዝባዊ ድርጅት፣ ቢያንስ (ሮ) አቤቱታውን ለመፍታት ያስችል ዘንድ በድርጅቱ በሚቀርብ የመፍትሄ ሃሳብ እና (ሯ) አቤቱታውን ያቀረበ ወላጅና ድርጅቱ ወደግልግል ለመምጣት ይስማሙ ዘንድ እድል ለመስጠት፤
4. የት/ቤት ወረዳው ወይም ሌላ ህዝባዊ ድርጅት የላሃሂሀ ክፍል ሁ ድንጋጌዎችን ጥሰው እንደሆነ ለመለዩት፣ ሁሉንም አስፈላጊ መረጃዎች መርምሮ ገለልተኛ ውሳኔ ላይ ለመድረስ፣ እና
5. በአቤቱታው ውስጥ የቀረቡትን እያንዳንዱን ክስች የሚያስተነትን ሆኖ፣ (ሮ) የምርመራ ውጤትና የድርጊት ማጠቃለያዎችን፣ እና (ሯ) የስቴት የትምህርት ድርጅት የመጨረሻ ውሳኔዎቹን ምክንያቶች ለአቤቱታ አቅራቢው በጽሁፍ ለመስጠት።

ጊዜ ማራዘም፣ የመጨረሻ ውሳኔ፣ አፈጻጸም

የስቴት የትምህርት ድርጅት ስርዓቶች፣ ከላይ ከተገለጹት በተጨማሪ፣ የሚከተሉትንም ማካተት ይኖርባቸዋል።

1. የ60 ቀናት የጊዜ ገደብን ለማራዘም መፍቀድ፣ ይህም የሚሆነው፣ (ሮ) አንድን አቤቱታ በሚመለከት ለዩት ያሉ ሁኔታዎች ካጋጠሙ፣ ወይም (ሯ) ወላጅ፣ የት/ቤት ወረዳ፣ ወይም በዚህ ጉዳይ ውስጥ ሊ

ካተት የሚችል ሌላ ድርጅት፣ ጉዳዩን በድርድር፣ ወይም በሌላ የችግር አፈታት አማራጭ ዘዴ፣ (ምናልባትም ይህ ዘዴ በስቴቱ ውስጥ ካለ)፣ ተጠቅመው ለጉዳዩ እልባት ለመስጠት ይቻላቸው ዘንድ ባንድነት ተስማምተው የጊዜ ይራዘምልን ጥያቄ በጋራ ካቀረቡ።

2. የሚያስፈልግ ከሆነ፣ (ሮ) የቴክኒካዊ እገዛ እንቅስቃሴን፣ (ረ) ድርድርን፣ እና (ሰ) ተገባርነትን ለማስረገጥ፣ የእርምጃ እርምጃን በመጨመር፣ የስቴቱን የትምህርት ድርጅት የመጨረሻ ውሳኔ በአግባቡ ለማስፈጸም የሚያስችሉ ስርዓቶችን ማካተት አለበት።

ላዕላይ አቤቱታና ስርዓተ-ችሎቶች

ከዚህ በታች፣ አቤቱታ ስለማቅረብ፣ በሚለው ርዕስ ስር እንደተመለከተው፣ በይዘቱ የችሎት ጉዳይም የሆነ አንድ የላዕላይ አቤቱታ በጽሁፍ ከቀረበ፣ ወይም የዚህ በችሎት የሚታየው ጉዳይ አካላት የሆኑ አንድ ወይም ከዚያ በላይ በርካታ ጉዳዮችን አካቶ የያዘ ከሆነ፣ ችሎቱ እስከሚጠናቀቅ ድረስ፣ መንግስት ይህን አቤቱታ፣ ወይም በችሎት ላይ እየታየ ያለውን የዚህን የላዕላይ አቤቱታ አካል የሆነው ጉዳይ ወደጎን ማቆየት ይኖርበታል። በችሎት በመታየት ላይ ያለው ጉዳይ አካል ያልሆነው ማንኛውም በላዕላይ አቤቱታው ውስጥ ያለው ጉዳይ ግን፣ ከላይ በተጠቀሰው የጊዜ ገደብና ስርዓተ-ሂደት መሰረት የውሳኔ እልባት ማግኘት አለበት።

በላዕላይ አቤቱታው ላይ የተነሳው ጉዳይ፣ ተመሳሳይ ወገኖችን (ማለትም እርስዎንና የት/ቤት ወረዳውን) የሚያካትት ሆኖ፣ ነገር ግን ጉዳዩ ቀደም ሲል በችሎት ፊት ቀርቦ የተወሰነ ከሆነ፣ በጉዳዩ ላይ የተሰጠው የችሎቱ ውሳኔ የጸና ይሆንናል። እናም፣ ውሳኔው አሳሪ አንደሚሆን፣ የስቴት የትምህርት ድርጅት ለአቤቱታ አቅራቢው ሊያሳውቅ ይገባል።

የት/ቤት ወረዳው፣ ወይም ሌላ ህዝባዊ ድርጅት፣ በችሎት የተበየነውን ውሳኔ አላከበረም የሚል ክስ ሲቀርብ፣ ጉዳዩ በስቴት የትምህርት ድርጅት መወሰን ይኖርበታል።

የላዕላይ አቤቱታ ስለማቅረብ

34 ሂህማ ንጃ300.153

አንድ ድርጅት ወይም ግለሰብ፣ ከላይ በተገለጹት ስርዓቶች መሰረት፣ ፊርማ የሰፈረብት የላዕላይ አቤቱታውን በጽሁፍ ማቅረብ ይችላል።

የላዕላይ አቤቱታው ሊያካትታቸው የሚገቡ ጉዳዮችም፡

1. ንድ የት/ቤት ወረዳ ወይም ሌላ ህዝባዊ ድርጅት የ ላሃሂሀ ክፍል ሁ ድንጋጌዎችን ወይም በሰራ ላይ እየሞሉ ያሉ በ 34 ሲ ኤፍ ኦር ክፍል 300 ውስጥ ያሉ ደንቦችን መጣሱን የሚገልጽ ማብራሪያ፤
2. ማብራሪያው መሰረት ያደርጋቸውን ተጨባጭ እውነቶች፤
3. የአቤቱታ አቅራቢውን ፊርማ እና የአቤቱታ አቅራቢው ወገን የግንኙነት መረጃዎችን፤ እና
4. የጥሰት ክስ አንድን በውል የተለዩ ልጅ የሚመለከት ሲሆን፡
  - (ሮ) የልጁን ስምና የመኖሪያ አድራሻውን፤
  - (ረ) ልጁ የሚማርበትን ት/ቤት ስም፤
  - (ሰ) ቤት-አልባ ልጅን ወይም ወጣትን የሚመለከት ሲሆን፡ ልጁን ለመድረስ የሚያስችሉ የግንኙነት አድራሻዎች፣ እና ልጁ የሚማርበት ት/ቤት ስም፤
  - (ሳ) ልጁ ያሉበትን የችግር ዓይነቶች የሚገልጽ ዝርዝር ማብራሪያ፣ ክችግሩ ጋር የትያያዙ ተጨባጭ እውነቶችን በማካተት፤ እና
  - (ሰ) አቤቱታው በቀረበበት ወቅት፣ አቤቱታውን ያቀረበው ወገን በግልጽ ይታያል የሚለውንና ለማድረግም ይቻላል ብሎ ያውጠነውን የመፍትሄ ሃሳብ።

የላዕላይ አቤቱታ ስርዓትን በሰራ ላይ ስለማዋል በሚለው ርዕስ ስር እንደተገለጸው፣ አቤቱታ አቅራቢው የሚያቀበው የደንብ ጥሰት ክስን የሚመለከተው ድርጊት የተፈጸመው፣ አቤቱታው ከቀረበበት ቀን በፊት ከአንድ ዓመት በላይ ያልቆዩ መሆን አለበት።

ላዕላይ አቤቱታውን የሚያቀርበው ወገን፣ አቤቱታውን በሚያቀርብበት ወቅት ለልጁ አገልግሎት በመስጠት ላይ ለሚገኝ የት/ቤት ወረዳ ወይም ህዝባዊ ድርጅት የአቤቱታውን ቅጂ መስጠት አለበት።

የአቤቱታ አቀራረብ ስርዓቶች

የፍትህ አቤቱታ ስለማቅረብ

34 ሂህማ ኸ300.507

አጠቃላይ

የልጅዎን የማንነት መልያ፣ ግምገማ፣ ወይም የትምህርት ምደባ፣ ወይም ለልጅዎ የሚቅረብ ነጻ ተስማሚ ህዝባዊ ትምህርት (ህሀሙሄ) ማቀድን ወይም መቃወምን ወይም ይህንኑ ሁኔታ ለመጀመር ወይም ለመለወጥ መነሳሳትን ወይም መቃወምን፣ በሚመለከቱ ሃሳቦች ዙሪያ ተያያዥነት ያላቸውን ጉዳዮች አስመልክቶ፣ በእርስዎ ምህን ወይም በት/ቤት ወረዳው የፍትህ አቤቱታ ማቅረብ ይቻላል።

አቤቱታው የቀረበበትን ክስ የሚመለከተው የህግ ጥሰት የተከሰተው፣ እርስዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው ሁኔታውን ከማወቃችሁ ወይም ልታውቁ ይገባ ከነበረበት ወቅት ከሁለት ዓመታት በላይ ያልቆዩ መሆን አለበት።

ከዚህ በታች በተዘረዘሩት ሁኔታዎች፣ ፍትህ የመጠየቂያ አቤቱታዎን ከላይ በተደነገገው የጊዜ ክልል ውስጥ ለማቅረብ የምይቻልዎት ከሆነ፣ ከላይ የተመለከተው የጊዜ ገደብ በርስዎ ላይ ተፈጻሚ ላይሆን ይችላል፤ ምክንያቱም፡

1. የት/ቤት ወረዳው፣ በተለይ በአቤቱታው ላይ የተመለከተውን ጉዳይ እንደፈታው አድርጎ በማቅረብ አሳስቷል፤ ወይም
2. የት/ቤት ወረዳው በላሃሄህ ክፍል ሁ ስር እንደተመለከተው ሊያሳውቅዎት ይገባ የነበረ መረጃን ይዞ ብዎታል።

መረጃ ለወላጆች

መረጃ ከጠየቁ፣ ወይም እርስዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው የፍትህ አቤቱታ ካቀረቡ፣ የት/ቤት ወረዳው ማንኛውንም በአካባቢዎ የሚገኙ ነጻ ወይም ዝቅተኛ ክፍያ የሚጠይቁ የህግ እና ሌሎች አስፈላጊ አገልግሎቶችን ለጋራ የሚችሉበትን መረጃ ሊሰጥዎት ይገባል።

የፍትህ አቤቱታ

34 ሂህማ ኸ300.508

አጠቃላይ

ችሎት ለመጠየቅ፣ እርስዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው (ወይም ጠበቃዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው ጠበቃ) አቤቱታውን ለሌላኛው ወገን መስጠት ይኖርባችኋል። አቤቱታውም ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ይዘቶች በሙሉ መያዝ፣ እና በምስጢር መጠበቅ አለበት።

እርስዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው፣ አቤቱታውን ያቀረበው ከሁለት አንዳችሁ፣ የአቤቱታውን ቅጂ ለስቴት የትምህርት ድርጅትም መስጠት ይኖርባችኋል።

የአቤቱታ ይዘት

አቤቱታው የሚከተሉትን ማካተት ይኖርበታል፡

1. የልጁን ስም፣
2. የልጁን የመኖሪያ አድራሻ፣
3. የልጁን ትምህርት ቤት ስም
4. ቤት-አልባ ልጅ ወይም ወጣት ከሆነም፣ ልጁን ለመድረስ የሚያስችሉ የግንኙነት አድራሻዎች፣ እና ልጁ የሚማርበት ት/ቤት ስም።

- 5. በታሰቢነት የቀረቡ ወይም ውድቅ የተደረጉ ተግባራት ጋር በተያያዘ ልጁ ያሉበትን የችግር ዓይነቶች የሚገልጽ ዝርዝር ማብራሪያ፣ ክችግሩ ጋር የትያያዙ ተጨባጭ እውነቶችን በማካተት፣ እና
- 6. የአቤቱታ አቅራቢው ወገን (እርስዎና የት/ቤት ወረዳው)፣ የተረዳችሁትና ለማድረግም ይቻላል ብላችሁ የምትገምቱት ለችግሩ እልባት የሚሆን ታሰቢ መፍትሄ።

አቤቱታ ለችሎት ከመቅረቡ በፊት የሚያስፈልግ ማስታወቂያ

እርስዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው (ወይም የርስዎ ጠበቃ ወይም የት/ቤት ወረዳው ጠበቃ)፣ ከላይ የተዘረዘሩትን መረጃዎች ያካተተ አቤቱታ እስካላቀረባችሁ ድረስ፣ እርስዎም ሆኑ ወይም የት/ቤት ወረዳው የችሎት እድል አይኖራችሁም።

የአቤቱታ ብቃት

አቤቱታው ለችሎት ቀርቦ ይታይ ዘንድ ብቁ መሆን አለበት። አቤቱታው ብቁ የሚባለውም፣ (ከላይ የተዘረዘሩትን ይዘቶች የሚያሟላ ሆኖ)፣ ነገር ግን አቤቱታው የሚደርሰው ተቀናቃኝ ወገን (ማለትም፣ እርስዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው)፣ አቤቱታው የደረሰው ወገን፣ የቀረበው አቤቱታ ከላይ የተዘረዘሩትን መጠይቆች አያሟላም ብሎ እንደማያምን በጽሁፍ ያላቀረበ መሆኑን፣ አቤቱታው በደረሰ በ15 ቀናት ውስጥ ለችሎት ተመልካች መኮንኑ እና ለተቀናቃኝ ወገን ያስታወቃችሁ እንደሆነ ነው።

አቤቱታው የሚደርሰው ወገን (እርስዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው)፣ መጥሪያው ከደረሰው በአምስት ቀናት ውስጥ፣ አቤቱታው ብቁ ስላለመሆኑ ያጠነዋል፣ ጉዳይ ሰሚ መኮንኑም አቤቱታው ከላይ የተዘረዘሩትን መስፈርቶች የሚያሟላ እንደሆነ ይወስናል፣ ከዚያም፣ ወዲያውኑ ለርስዎና ለት/ቤት ወረዳው በጽሁፍ ያሳውቃል።

አቤቱታን ስለማሻሻል

ዝቅ ብለው የተዘረዘሩት ሁኔታዎች ከተሟሉ ብቻ፣ እርስዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው በአቤቱታው ላይ ለውጥ ማድረግ ይቻላችኋል።

- 1. ሌላኛው ወገን ለውጥ መደረጉን የሚቀበለው መሆኑን በጽሁፍ ካሳወቀ፣ እና፣ መፍትሄ የማፈላለግ ሂደት በሚለው አርዕስ ስር እንደተገለጸው፣ አቤቱታውን ለመፍትሄ ፍለጋ በሚደረግ ስብሰባ ለመፍታት እድሉ ከተሰጠው፣ ውይይት
- 2. ችሎቱ ከመ መሩ በፊት አምስት ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ፣ ለውጡ እንዲደረግ ጉዳይ ሰሚ መኮንኑ ከፈቀደ።

አቤቱታ አቅራቢው ወገን (እርስዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው)፣ በአቤቱታው ላይ ለውጥ ካደረጋችሁ፣ ለመፍትሄ ፍለጋ ለሚደረገው ስብሰባ የሚፈቀደው የጊዜ ክልል (ማለትም አቤቱታው ከደረሰ በ15 ቀናት ውስጥ የሚለው) እና ለመፍትሄ ውሳኔ የተፈቀደው የጊዜ ክልል (ማለትም አቤቱታው ከደረሰ በ30 ቀናት ውስጥ የሚለው) የጊዜ ክልል፣ ይህ ለውጥ የተደረገብት አቤቱታ ከደረሰበት ዕለት እንደገና አንድ ብሎ መቁጠር ይጀምራል።

የቀበሌ የትምህርት ድርጅት (ሓሂህ) ወይም የት/ቤት ወረዳ ምላሽ

በአቤቱታዎ ውስጥ የተካተተውን ይዘት አስመልክቶ፣ የት/ቤት ወረዳው፣ ቅድሚያ የጽሁፍ ማስታወቂያ በሚለው ርዕስ ስር በተገለጸው መሰረት፣ ቀደም ብሎ የጽሁፍ ማስታወቂያ ያልላክለዎት ከሆነ፣ አቤቱታው ከደረሰው በ10 ቀናት ውስጥ፣ ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ነጥቦች በማካተት ምላሹን ሊልክለዎት ይገባል። በመልሱ ውስጥ መካተት የሚገባቸው ነጥቦችም፣

- 1. የት/ቤት ወረዳው፣ በአቤቱታው ላይ የተነሳውን እርምጃ ለምን እንደወሰደ ወይም እንድትቃወሙ የሚገልጽ ማብራሪያ፣
- 2. የልጅዎ ግላዊ የትምህርት ቡድን (ላሂሙ) ያስተዋላቸውን ሌሎች አማራጮችና እነዚህ አማራጮች ለምን ውድቅ እንደተደረጉ የሚገልጽ ማብራሪያ፣
- 3. የት/ቤት ወረዳው፣ ድርጊቱን ለመፈጸም ለተነስሳበት ወይም ለተቃወመበት ሁኔታ በመነሻ ምክንያት ት የተጠቀመባቸውን እያንዳንዱን የግምገማ ስርዓት፣ ግምገማ፣ ሬኮርድ፣ ወይም ሪፖርት የሚገልጽ ማብራሪያ፣ እና
- 4. በት/ቤት ወረዳው በታሰቢነት ለታቀዱ ወይም ውድቅ ለተደረጉ ተግባራት አግባብነት ያላቸው ሌሎች ምክንያቶችን የሚገልጽ ማብራሪያ።

ከላይ ከ1-4 የተዘረዘሩትን መረጃዎች በማቅረብ ምክንያት፣ የት/ቤት ወረዳው፣ እርሰዎ ያቀረቡትን አቤቱታ ብቁ አይደለም ብሎ ከመከራከር አያግደውም።

የሌላኛው ወገን ምላሽ

የቀበሌ የትምህርት ድርጅት (ሐሂህ) ወይም የት/ቤት ወረዳ ምላሽ፣ ከሚለው ትንሽ ክፍ ብሎ በተመለከተው ንዑስ ርዕስ ስር ከተገለጸው በስተቀር፣ አቤቱታው የሚደርሰው ተቀናቃኝ ወገን፣ አቤቱታው በደረሰው በ10 ቀናት ውስጥ፣ በአቤቱታው ውስጥ የተነሳውን ጉዳይ በቀጥታ የሚያገናኙበት ምልሹን፣ ለሌላኛው ወገን መላክ ይገባል።

ናሙና ቅጾች

34 ሂህማ ኸ300.509

የፍትህ አቤቱታንና ላዕላይ አቤቱታን ለማቅረብ ይመችዎት ዘንድ እና እርሰዎም ሆነ ሌላ ሰበብኛ ወገን የላዕላይ አቤቱታ ለማቅረብ ይረዳዎት ዘንድ

የትምህርት ድርጅት፣ ናሙና ቅጾችን አዘጋጅቷል። ይሁንና፣ የእርሰዎ ስቴት ወይም የትምህርት ቤት ወረዳው እነዚህን ናሙና ቅጾች መጠቀም ላያስፈልገው ይችላል። በርግጥ፣ ይህንንም ሆነ ሌላ ናሙና ቅጽን መጠቀም ይችላሉ። ነገር ግን፣ ቅጹ የፍትህ አቤቱታንና ላዕላይ አቤቱታን ለማቅረብ የሚያስፈልጉትን መዘርዘር ሃሳቦች ሁሉ አሟልቶ እስኪያዘ ድረስ ማለት ነው። ናሙና ቅጾችን ለማግኘት የሚከተለውን ማድረግ ይችላሉ፡

1. ከድረ-ገጽ ላይ ማውረድ ፡ http://www.dese.mo.gov/divspeced/Complaint_System/index.htm
2. በስልክ ቁጥር (573) 751-0602 ለሚዙሪ የአንደኛና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ክፍል (ሚዙሪ ዲፓርትመንት የፍ ኤሌሜንትሪ ኤንድ ሰክንደሪ ኢጁኬሽን) ይደውሉ።

ግልግል

34 ሂህማ ኸ300.506

አጠቃላይ

አቤቱታ ከማቅረብ አስቀድሞ የተነሱ ጉዳዮችን ጨምሮ፣ በላሃህ ክፍል ሁ ስር የሚካተቱ፣ በርሰዎና በት/ቤት ወረዳው መካከል የተነሱ ማናቸውንም ክርክሮች ለመፍታት ይቻላቸው ዘንድ፣ የስቴት የትምህርት ድርጅት የግልግል አማራጭን ዝግጁ ማድረግ ይኖርበታል። ስለሆነም፣ ምንም እንኳን የችሎት ብያኔ የጠዬቁበትን አቤቱታዎን ያቀረቡ ቢሆንም ባይሆንም፣ በላሃህ ክፍል ሁ ስር የፍትህ አቤቱታ ስለማቅረብ በሚለው ርዕስ ስር እንደተገለጸው፣ ግልግል ይኖራል።

ድንጋጌዎች

የግልግል ሂደቱ የሚከተሉትን የሚያሟላ መሆኑን ስርዓተ ደንቡ ያረጋግጣል፡

1. ከርሰዎ በኩልና ከት/ቤት ወረዳው በኩል በሚመጣ ፈቃደኝነት የሚካሄድ መሆኑን፣
2. ለችሎት የማቅረብ መብትዎን የማይከለክል ወይም ሂደቱን የማያንታት መሆኑንና በ ላሃህ ክፍል ሁ ስር የሚገባዎትን ማንኛውንም መብትዎን የማይከለክል፣ እና
3. ብቃት ባለው የግልግል ስልት በሰለጠነ ገለልተኛ አገላጋይ የሚካሄድ መሆኑን።

ግልጽ የመጠቀሚያ ማመልከቻዎን በሚከተለው አድራሻ ይላኩ፡

Missouri Department of Elementary and Secondary Education
Division of Special Education/Compliance Section
PO Box 480
Jefferson City, MO 65102-0480

የግልጽ አማራጭን መጠቀም ለማይፈልጉ ወላጆች እና ት/ቤቶች፣ ለርስዎ ምቹ በሚሆን ጊዜና ቦታ፣ የግልጽ አማራጭን ካልፈለገው፡

1. በስቴቱ ውስጥ ትቀባይነት ካለው አማራጭ የግልጽ አካል፣ ወይም ከወላጅ ስልጠና እና መረጃ ማዕከል፣ ወይም ከኮሚሽኑ መሰናጃ ማዕከል ግንኙነት ሲደረግለት ከቆዩው፣ **እና**
2. የግልጽን ጥቅም ሊያብራራልዎትና የግልጽ ሂደቱንም እንዲጠቀሙበት ሊያበረረታታዎት ከሚችል፣ ከዚህ ወገን ጋር ልትገናኙ የምትችሉበትን እድል የሚያመቻቹ ስርዓቶችን፣ የት/ቤት ወረዳው ሊያዘጋጅ ይችላል።

ስቴቱ፣ የሰለጠኑ አገላጋዮችና፣ የልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶችን የሚመለከቱ ህግጋትና ደንቦችን ጠንቅቀው የሚያውቁ ሰዎች ዝርዝር ሊኖረው ይገባል። የስቴቱ የትምህርት ድርጅት፣ አገላጋዮችን፣ በእጣ፣ በእስተውሎት፣ ወይም ከአድልዎ በጸዳ ሌላ ገለልተኛ ሁኔታ መምረጥ አለበት።

የስብሰባ ወጪን ጨምሮ፣ ለግልጽ ሂደቱ የሚያስፈልገው ወጪ ሁሉ፣ የስቴቱ ኃላፊነት ነው።

እያንዳንዱ የግልጽ ሂደት/ስብሰባ፣ በጊዜ ቀመር የሚታቀድና ለርስዎና ለት/ቤት ወረዳው አመቺ በሚሆን ቦታ እንዲካሄድ ተደርጎ መታቀድ አለበት።

እርስዎና የት/ቤት ወረዳው፣ ክርክሩን በግልጽ ከፈታችሁት፣ ለዚህ መግባታችሁ የደረሳችሁበትን ስምምነት የሚያጸና እና፡

1. በግልጽ ወቅት የተነሱ ማናቸውም መረጃዎች ምስጢራዊነታቸው ተጠብቆ እንዲቆዩ እና ምናልባትም ወደፊት ሊነሳ በሚችል ከህግ ፊት ለሚቀርብ ማንኛውም ጉዳይ እንደማስረጃነት ሊቀርቡ እንደም ይገባ፣(የፍርድ ቤት ክርክር) **እና**
2. በርስዎና የወስኝነት ስልጣን ባለው የት/ቤት ወረዳው ተወካይ፣ በሁለታችሁም ፊርማ የተረጋገጠ፣ በህግ ፊት የሚጸና የስምምነት ውል መግባት ይኖርባችኋል።

በፊርማ በተረጋገጠ ጽሁፍ የሚቀርበው የግልጽ ስምምነት ውል፣ ተገቢው ስልጣን ካለው የስቴት ፍርድ ቤት (በስቴቱ ህግ መሰረት ይህን መሰሉን ጉዳይ ለመመልከት ስልጣን ያለው ፍ/ቤት)፣ ወይም በዩናይትድ ስቴትስ የወረዳ ፍ/ቤት ፊት ቀርቦ ተፈጻሚነት የሚኖረው ነው።

በግልጽ ሂደቱ ወቅት የተነሱ ውይይቶች ሁሉ ምስጢራዊነታቸው እንደተጠበቀ ይቆያል። ወደፊት በፌዴራል ፍ/ቤት ወይም በላሃህ ክፍል ሁ ስር እገዛ በሚያገኝ የስቴት ፍ/ቤት ፊት ለሚቀርብ ህግ-ነክ ጉዳይ፣ በማስረጃነት ሊያገለግሉ አይችሉም።

የገላጋይ ገለልተኝነት

ገላጋይ፡

1. የስቴቱ የትምህርት ድርጅት፣ ወይም በልጅዎ ትምህርት ወይም ክብካቤ ውስጥ የሚሳተፈው የት/ቤት ወረዳ ሰራተኛ አይሆንም፣ **እና**
2. ከአገላጋይ ዓላማዎች ጋር የሚጋጩ ግላዊ ወይም ሙያዊ ፍላጎቶች የሌሉበት መሆን አለበት።

በአገላጋይነት የሚመደበው ማንኛውም ሰው፣ በገላጋይነት ለሚሰጠው አገልግሎት በስቴት ድርጅት በኩል ስለሚከፈለው/ስለሚከፈላት ብቻ፣ የት/ቤት ወረዳው ወይም የስቴት ድርጅት ተቀጣሪ /ሰራተኛ ተደርጎ ሊቆጠር አይችልም።

መፍትሄ የማፈላለግ ሂደት

34 ሂህማ ኸ300.510

መፍትሄ የማፈላለግ ስብሰባ

የፍትህ አቤቱታዎ በደረሰው በ15 ቀናት ውስጥ፤ እና የፍትህ ችሎቱ ከመጀመሩ በፊት፤ የት/ቤት ወረዳው በ ርስዎ፤ እና ባቀረቡት አቤቱታ ውስጥ ስላካተቷቸው ተጨባጭ እውነቶች ዝርዝር እውቀት ያለው የግላዊ ት ምህርት ፕሮግራም (ላሄሙ) ቡድን አባል ወይም አባላት መካከል የሚደረግ ስብሰባ ይጠራል። ስብሰባውም፤

1. የት/ቤት ወረዳውን ወክሎ ውሳኔ የማድረግ ስልጣን ያለው የት/ቤት ወረዳውን ተወካይ ይጨምራል፤ **እና**
2. እርስዎም ከጠበቃዎ ጋር ካልሆኑ በስተቀር የት/ቤት ወረዳውን ጠበቃ አይጨምርም።

በስብሰባ ለመካሄድ አግባብነት ስለሚኖራቸው የ(ላሄሙ) አባላት እርስዎና የት/ቤት ወረዳው በጋራ ይወስናሉ።

የስብሰባው ዓላማ፤ እርስዎ ባቀረቡት አቤቱታና አቤቱታውንም ለማቅረብ መሰረት ያደረጓቸውን ተጨባጭ ምክንያቶች ለማስረዳት እንዲያስችልዎት ሲሆን፤ በዚህም ሳቢያ የት/ቤት ወረዳው ጉዳዩን ለመፍታት ዕድል ያገኛል።

የመፍትሄ ፍለጋ ስብሰባው አስፈላጊ ላይሆን የሚችለው፤

1. እርስዎና የት/ቤት ወረዳው ስብሰባውን ለማስቀረት ከተስማማችሁ፤ **ወይም**
2. እርስዎና የት/ቤት ወረዳው፤ **ግልግል** በሚለው ርዕስ ስር እንደተመለከተው ግልግልን ለመጠቀም ከተ ስማማችሁ ነው።

የመፍትሄ ወቅት

የት/ቤት ወደረዳው፤ የፍትህ አቤቱታው ከደረሰው በ30 ቀናት ውስጥ (ማለትም የግልግል አማራጭን ለመጠ ቀም በተሰጠው የጊዜ ክልል ውስጥ) እርስዎን በሚያረካ መልኩ አቤቱታዎን ካልፈታው፤ በችሎት የመሰማት አማራጭ ይቀጥላል።

ካታች በተገለጸው ሁኔታ፤ የመፍትሄ ፍለጋውን የ30 ቀን ገደብ ማሸጋሸግን የሚጠይቁ አንዳንድ ልዩ ሁኔታዎ ች ካላገጠሙ በስተቀር፤ የመጨረሻ የፍትህ ሰሚ ችሎት ውሳኔን የችሎት ውሳኔዎች በሚለው አርዕስት ስር እንደተዘረዘረው

ለማውጣት የሚፈቀደው የ45 ቀን ክልል፤ ለመፍትሄ ፍለጋው የተሰጠው የ30 ቀን ክልል እንዳበቃ ይጀምራ ላል።

የመፍትሄ ሂደቱን ለማስቀረት ወይም ግልግልን ለመጠቀም በጋራ ከተስማማችሁበት ሁኔታ በስተቀር፤ በመፍ ትሄ ሂደቱ ላይ መሳተፍን እምቢ የማለትም ሁኔታ፤ ስብሰባው አስኪካሄድ ድረስ ከሆነ ፤ ለመፍትሄ ፍለጋ ሂደቱና ለችሎት ጅምርው የተሰጠውን የጊዜ ክልል ሊያዘገየው ይችላል።

ተገቢውን ጥረት ካደረገና እነዚህን ጥረቶቹንም በሰነድነት ካስቀመጠ በኋላ፤ የት/ቤት ወረዳው በመፍትሄ ፍለ ጋ ላይ የመሳተፍ ፈቀደኛነትዎን ማግኘት ካልቻለ፤ ከ30 ቅኑ የመፍትሄ ፍለጋ የጊዜ ክልል መጨረሻ ላይ፤ የ ፍትህ አቤቱታዎ ውድቅ እንዲደረግ የጉዳይ ሰሚ መኮንኑን ሊጠይቅ ይችላል። በሰነድነት ተይዘው የሚቀመ ጡት የዚህ ጥረቱ አካላትም፤ በሁለታችሁ የጋራ ስምምነት የሚቆረጥ ቀኑ ቀጠሮንና ቦታን ለማመቻቸት የት/ ቤት ወረዳው ያደርጋቸውን ጥረቶች፤ ማለትም፤

1. የስልክ ጥሪዎችን፤ የስልክ ጥሪ ሙከራዎችንና ውጤታቸውን የሚያሳይ ዝርዝር ሬከርድ፤
2. ለርስዎ የተላኩ ደብዳቤዎችንና የተገኙ ምላሾችን ቅጂዎች/ኮፒዎች፤ እና
3. እቤትዎ ወይም እስራ ቦታዎ ድረስ በመሄድ የተደረጉ ጉብኝቶችንና ከነዚህ ጉብኝቶች የተገኙ ውጤ ቶችን የሚያሳዩ ዝርዝር ሬከርዶችን የሚያካትት ይሆናል።

የት/ቤት ወረዳው፤ አቤቱታዎ ከደረሰው በ15 ቀናት ውስጥ የመፍትሄ ማፈላለግ ስብሰባውን ካላደረገ፤ **ወይም** በመፍትሄ ፍለጋው ስብሰባ ላይ የማይስታሰፍ ከሆነ፤ የ45 ቀን የችሎት አማራጭ ወቅት እንዲጀምር ትዕዛዝ ያስተላልፍ ዘንድ የጉዳይ ሰሚ መኮንኑን መጠይቅ ይችላል።

መፍትሄን የማፈላለጊያው የ30 ቀን ወቅት መሸጋሸግ

እርስዎና የት/ቤት ወረዳው፣ የመፍትሄ ፍለጋ ስብሰባውን ለማስቀረት በጽሁፍ ከተስማማችሁ፣ ለችሎት አማራጭ የተፈቀደው የ45 ቀን የጊዜ ክልል ከቀጣዩ ቀን ይጀምራል።

ድርድር ወይም የመፍትሄ ፍለጋ ስብሰባ ከተጀመረ በኋላ እና የ30 ቀን የመፍትሄ ፍለጋ የጊዜ ክልል ከማለቁ በፊት፣ እርስዎና የት/ቤት ወረዳው፣ ስምምነት ፈጽሞ እንደማይቻል በጽሁፍ ከተስማማችሁ፣ ችሎት እንዲሰማ የተፈቀደው የ45 ቀን የጊዜ ክልል ከቀጣዩ ቀን ይጀምራል።

እርስዎና የት/ቤት ወረዳው የግልግል ሂደቱን ለመጠቀም ከተስማማችሁ፣ ነገር ግን ስምምነት ላይ መድረስ ካልቻላችሁ ከ30 ቀኑ የመፍትሄ ማፈላለጊያ የጊዜ ክልል መጨረሻ ላይ የግልግል ሂደቱ መቀጠል ይችላል። እመጨረሻው ስምምነት ላይ እስከሚደረስ ድረስ በግልግሉ ለመቀጠል ሁለቱም ወገኖች የሚሰማው መሆኑን በጽሁፍ ማረጋገጥ ከቻሉ።

ይሁንና፣ እርስዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው ከግልግል ሂደቱ ከወጣችሁ፣ ችሎት እንዲሰማ የተፈቀደው የ45 ቀን የጊዜ ክልል ከቀጣዩ ቀን ይጀምራል።

በጽሁፍ የስምምነት ውል

በመፍትሄ ፍለጋው ሂደት ሳቢያ ክርክሩን ከአልባት ላይ ማድረስ ከተቻለ፣ እርስዎና የት/ቤት ወረዳው፣

1. እርስዎ፣ እና የት/ቤት ወረዳውን በወሳኝነት የሚወክለው ተወካይ፣ እና
2. በማንኛውም፣ አግባብነት ባለው የስቴት ፍ/ቤት (ማለትም ይህን መሰል ጉዳይ የመመልከት ስልጣን ያለው ፍ/ቤት)፣ ወይም በዩናይትድ ስቴትስ የወረዳ ፍ/ቤት፣ ወይም ደግሞ፣ የሚኖሩበት ስቴት በተቃራኒ ወገኖች መካከል የተደረሰ የመፍትሄ ስምምነት ውልን ለማጽናት የሚያስችል ሌላ ዘዴ ካለው፣ በስቴት የትምህርት ድርጅት ፊት ቀርቦ በህግ ፊት ሊጸና የሚችል የጽሁፍ ስምምነት መግባት ይኖርባችኋል።

የስምምነት ውልን መልሶ የመመልከት/የመከለስ ወቅት

የመፍትሄ ስብሰባውን ተክትሎ፣ እርስዎና የት/ቤት ወረዳው ወደስምምነት ከገባችሁ፣ ከሁለት አንዳችሁ (እርስዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው) የስምምነት ውሉን ህጋዊ ተፈጻሚነት ማፍረስ ከፈለጋችሁ፣ ስምምነቱን ከፈጣሪ ሁለት ቀን በ3 የስራ ቀናት ውስጥ ውድቅ ማድረግ ትችላላችሁ።

የፍትህ አቤቱታን የሚሰማ ችሎት

ገለልተኛ የፍትህ ተመካኝ ችሎት

34 ሂህማ ኸ300.511

አጠቃላይ

የፍትህ አቤቱታ ሲቀርብ፣ በክርክሩ ውስጥ የምትሳተፉት፣ እርስዎም ሆኑ ወይም የት/ቤት ወረዳው የፍትህ አቤቱታ እና መፍትሄ የማፈላለግ ሂደት በሚለው ስር እንደተገለጸው፣ ለገለልተኛ ችሎት እድል ይኖራችኋል።

ለፍትህ ተመካኝ ችሎት የሚቀርበው የጽሁፍ ጥያቄ፣ ለሚዙሪ የአንደኛና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ክፍል (ሚዙሪ ዲፓርትመንት የፍ ኤሌሜንታሪ ኤንድ ሰከንደሪ ኢጁኬሽን) መላክ አለበት። የአቤቱታው ቅጂም ለተከላከሉ ድርጅት ግልባጭ ተደርጎ ምላክ ይኖርበታል።

የዲፓርትመንቱ የፖሊስ አድራሻ የሚከተለው ነው፡

MODESE
Attention: Compliance Section/Special Education
PO Box 480
Jefferson City, MO 65102
Fax: (573) 526-4404

ገለልተኛ ጉዳይ ሰሚ መኮንን

አንድ ጉዳይ ሰሚ መኮንን፣ ቢያንስ፡

1. የስቴቱ የትምህርት ድርጅት፣ ወይም በልጁ ትምህርት ወይም ክብካቤ ውስጥ የሚሳተፍ የት/ቤት ወረዳ ቅጥር ሰራተኛ መሆን የለበትም። ሆኖም ግን፣ እንደ አንድ የጉዳይ ሰሚ መኮንን ለሚሰጠው አገልግሎት ከድርጅቱ የሚከፈለው በመሆኑ ብቻ፣ ሰውየው የድርጅቱ ተቀጣሪ እንደሆነ ተደርጎ አይታይም።
2. ከጉዳይ ሰሚ መኮንን ዓላምዎች ጋር የሚጋጭ ግላዊም ወይም ሙያዊ ፍላጎት የሌለበት መሆን አለበት።
3. የ ላሃሪ ን ይዘቶችና ላሃሪን የሚመለከቱ የፌዴራልና የስቴት ደንቦችን፣ እንደዚሁም የፌዴራልና ስቴት ፍ/ቤቶች የ ላሃሪ ትርጓሜዎችን ጠንቅቆ የሚያውቅ መሆን አለበት። እንዲሁም
4. ችሎትን ለማስኬድ እና፣ ተስማሚ፣ ተምጣጣኝ ሆኖ ከስነ-ህግ የአሰራር ስርዓት ጋር የሚጣጣሙ ውሳኔዎችን የመስጠትና የመጻፍ እውቀትና ችሎታ ያለው መሆን አለበት።

እያንዳንዱ የት/ቤት ወረዳ፣ የእያንዳንዱን የጉዳይ ሰሚ መኮንን፣ ሙያዊ ስልጠናውን ጨምሮ በዝርዝር የሚያስይዝ ዝርዝር ሰነድ ሊኖረው ይገባል።

የፍትህ ችሎት መሰረተ ሀሳብ

የፍትህ ችሎት የሚጠይቅ ወገን (እርስዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው)፣ ሌላኛው ወገን ካልተስማማ በስተቀር፣ በፍትህ አቤቱታው ላይ ያልተነሱ ጉዳዮችን በችሎት ላይ ማንሳት አይችልም።

ችሎት የመጠየቂያ የጊዜ ክልል

እርስዎም ሆኑ ወይም የት/ቤት ወረዳው፣ የገለልተኛ ችሎት ጥያቄን ማቅረብ ያለባችሁ፣ በአቤቱታው ላይ የተነሱትን ጉዳዮች፣ እርስዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው ስለሁኔታው ካወቃችሁበት ወይም ልታውቁት ይገባ ከነበረበት ቀን አንስቶ በሁለት ዓመታት ጊዜ ውስጥ መሆን አለበት።

የጊዜ ክልልን በሚመለከት ልዩ ሁኔታ

የፍትህ አቤቱታዎን ከላይ በተደነገገው የጊዜ ክልል ውስጥ ለማቅረብ የማይቻልዎት ከሆነ፣ ከላይ የተመለከተው የጊዜ ገደብ በርስዎ ላይ ተፈጻሚ አይሆንም፣ ምክንያቱም፡

1. የት/ቤት ወረዳው፣ በተለይ እርስዎ በአቤቱታዎ ላይ ያነሱትን ጉዳይ እንደፈታው አድርጎ በማሳየት አሳስቷል፤ ወይም
2. የት/ቤት ወረዳው በላሃሪ ክፍል ሁ ስር እንደተመለከተው ሊያሳውቅዎት ይገባ የነበረ መረጃን ይዘብዎታል።

የችሎት መብቶች

34 ሂህማ ኸ300.512

አጠቃላይ

እራስዎን ወክለው በፍትህ ሰሚ ችሎት ሂደት የመቅረብ መብት አለዎት። በተጨማሪም ከችሎት የሚቀርብ ወገን (ከዲሲፕሊናዊ ስርዓቶች ጋር በተያያዘ የሚቀርቡ ጉዳዮችን ጨምሮ) የሚከተሉት መብቶች አሉት፡

1. ከጠበቃ እና/ወይም የአካል ስንኩላን ልጆችን ችግር ከሚመለከት ሁኔታ ጋር በተያያዘ ልዩ እውቀትና ስልጠና ካላቸው ሰዎች ጋር ሆኖ የመቅረብና ከነሱም ምክር የማግኘት መብት፤
2. በፍትህ ሰሚ ችሎት ሂደት ጠበቃዎን በመወከል መቅረብ ይችላሉ
3. ማስረጃ የማቅረብና የመከራከር፣ መስቀለኛ ጥያቄ የማቅረብ፣ እና የተገኙ ምስክሮችን የመጠየቅ መብት፤
4. ጉዳዩ በችሎት መታየት ከጀመረበት ቀን ቢያንስ አምስት የስራ ቀናት ቀደም ብሎ ያልተነገረው/ያልተገለጸለት ማንኛውም ማስረጃ እንዳይቀርብ የማገድ፤
5. በችሎቱ ላይ የተስተናበረውን የቃል-በቃል-ሬከርድ በጽሁፍ፣ ወይም፣ በርስዎ ምርጫ፣ በኤሌክትሮኒክ አማራጭ የማግኘት መብት፤ እና
6. የምርመራ ውጤቶችንና ውሳኔዎችን በጽሁፍ፣ ወይም በራስዎ ምርጫ፣ በኤሌክትሮኒክ አማራጭ የማግኘት መብት።

ተጨማሪ መረጃን ስለማውጣት

እርስዎና የት/ቤት ወረዳው እስከዚያ ቀን ድረስ ከተጠናቀቁት ግምገማዎችና እነዚህን ግምገማዎች መሰረት በማድረግ ከተሰነዘሩ አበረታች ሀሳቦች/ሬኮማንደሽንስ ውስጥ፣ እርስዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው በችሎቱ ላይ ልትጠቀሙባቸው ያስባችኋቸውን፣ ችሎት ከመጀመሩ ቢያንስ አምስት የስራ ቀናት ቀደም ብሎ ለያንዳንዳችሁ መገላለጥ ይኖርባችኋል።

ለዚህ ድንጋጌ ተገባር ያልሆነ ማንኛውም ወገን፣ የሌላኛው ወገን ፈቃድ/ስምምነት ሳይገኝ ተገቢነት ያላቸውን ግምገማዎች ወይም አበረታች ሀሳቦች/ሬኮማንደሽንስ፣ እንዳያቀርብ የጉዳይ ሰሚ መኮንኑ ሊያገድ ይችላል።

በችሎት ላይ የወላጅ መብት

1. ልጅዎ እንዲገኝ የማድረግ፤
2. ችሎቱ ለህዝብ ክፍት እንዲሆን የማድረግ እና
3. የችሎቱን ሬከርድ፣ የተገኙ ተጨባጭ እውነታዎችን እና ውሳኔዎችን ያለምንም ክፍያ የማግኘት መብቶች ሊሰጡዎት ይገባል።

የችሎት ውሳኔዎች

34 ሂህማ ኸ300.513

የጉዳይ ሰሚ መኮንን ውሳኔ

ልጅዎ፣ ነጻ ተስማሚ የህሕዝብ ትምህርት (ህሀሙሄ) አግኝቶ እንደሆነ ለመበየት፣ የጉዳይ ሰሚ መኮንኑ የሚሰጠው ውሳኔ ከኤፍ ኤ ፒ ኢ ጋር በቀጥታ ተዛማጅነት ባላቸው መረጃ እና ክርክሮች ላይ የተመሰረተ መሆን አለበት ።

የስርዓት ጥሰት ክስቶችን በሚመለከት (እንደ “ያልተጧላ አይ ኢ ፒ ግሩፕ” የመሳሰሉት) ፣ የጉዳይ ሰሚ መኮንኑ፣ ልጅዎ ተገቢውን የሕዝባዊ ትምህርት ህሀሙሄ እንዳላገኘ ሊገነዘብ የሚችለው፣ ቀጥሎ የተመለከቱት የስርዓት ጥሰት እጥረቶች/ድክመቶች፤

1. ልጅዎ ተገቢውን የሕዝባዊ ትምህርት ህሀሙሄ እንዳያገኝ ሳንካ ሆነው ከሆነ፤

2. ተገቢውን የሕዝባዊ ትምህርት ህሀሙሂን ለልጅዎ ማቅረብን በሚመለከት የውሳኔ ሂደት እድልዎን አደናቅፈው ከሆነ፤ ወይም
3. ልጅዎ ትምህርታዊ ድጎማን እንዲከለከል ከሆነ ብቻ ነው።

የትርጓሜ አንቀጽ

ከላይ የተገለጹት ማንኛቸውም አንቀጾች/ደንቦች፤ አንድ የጉዳይ ሰሚ መኮንን፤ የት/ቤት ወረዳው፤ በላሃሂሀ ክፍል ሁ (34 ሂህማ ኸኸ300.500 እስከ 300.536).በተመለከተው የፌዴራል ደንቦች ስር ለተደነገገው፤ የስርዓታዊ ከለላዎች ክፍል/ሴክሽን ውስጥ ለተካተቱት ድንጋጌዎች ተገዢ ይሆን ዘንድ ከማዘዝ እንደሚከለክሉት ተደርገው ሊተረጎሙ አይችሉም።

የተለየ/ሌላ ማመልከቻ ለችሎት ስለማቅረብ

ማንኛውም፤ በላሃሂሀ ክፍል ሁ (34 ሂህማ ኸኸ300.500 እስከ 300.536).በተመለከተው ስር የተደነገገው የፌዴራል ደንቦች የስርዓታዊ ከለላ ድንጋጌዎች ክፍል፤ እርስዎ የተለዩ የፍትህ አቤቱታ ጥያቄ ከማቅረብ እንደሚከለክልዎት ተደርጎ ሊተረጎም አይችልም።

የምርመራ ውጤቶችንና ውሳኔን ለአማካሪ ንድ እና ለሕዝብ ስለማቅረብ

የስቴት የትምህርት ድርጅት ወይም የት/ቤት ወረዳው (ጉዳይዎ ለታየበት ችሎት ኃላፊ የነበረው ከሁለቱ አንዳቸው)፤ ማንኛውንም የግላዊ መለያ መረጃውን ከሰረዘ በኋላ፤

1. በችሎት ሂደት ላይ ወይም በመርማሪ ንድ የተገኙ የምርመራ ውጤቶችንና ውሳኔዎችን፤ ለስቴት የትምህርት ድርጅትና አማካሪ ንድ ማቅረብ አለበት፤ **እንዲሁም**
2. እነዚህን የምርመራ ውጤቶችና ውሳኔዎች ለሕዝብ ይፋ ማድረግ አለበት።

ይግባኝ

የመጨረሻ ውሳኔ፣ ይግባኝ፣ ገለልተኛ ክለሳ

34 ሂህማ ኸኸ300.514

መጨረሻ የችሎት ውሳኔ

(ከስርዓተ-ዲሲፕሊን ጋር የተያያዙ ጉዳዮችንም ጨምሮ) በችሎት የተደረገ ውሳኔ፤ የመጨረሻ ነው። ምናልባትም፤ ማንኛውም በችሎቱ ሂደት የተሳተፈ ባለጉዳይ ወገን (ማለትም እርስዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው)፤ ከዚህ በታች በተገለጸው መስረት የፍትሐብሂር እርምጃን በመጠቀም፤ በውሳኔው ላይ ይግባኝ ካላላችሁ በስተቀር፤ የፍትሐ ብሔር እርምጃ እና እነኝህን እርምጃዎች ለማቅረብ የሚጠይቅ ጊዜን ጨምሮ በሚለው አርእስት ስር

የጊዜ ክልል እና የችሎትና ክለሳ አመቺነት

34 ሂህማ ኸኸ300.515

ለመፍትሄ ፍለጋው የተሰጠው የ30 ቀን ክልል ካበቃ በኋላ ከ45 ቀን ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ፤ ወይም በ30-ስርዓት መፍትሄን የማፈላለጊያው የ30 ቀን ወቅት መሸጋሸግ በሚለው ስር እንደተገለጸው፤ የተሸጋሸገው የጊዜ ክልል ካበቃ ከ45 ቀን ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ፤

1. በችሎት የመጨረሻ ውሳኔ ላይ መደረሱን፤ እና
2. የውሳኔው ግልባጭ/ቅጂ ለእያንዳንዱ ባለጉዳይ ወገን የተላከ መሆኑን የስቴቱ የትምህርት ድርጅት ማረጋገጥ አለበት።

ከሁለቱ ባለጉዳዮች በአንዱ ሲጠቀሙ፣ከሌላው ከተገለጸው የ45 ቀን የጊዜ ክልል ባሻገር ውሱን የጊዜ መራዘምን የጉዳይ ሰሚ መኮንን ሊፈቅድ ይችላል።

እያንዳንዱ ችሎት በተቻለ መጠን ለርስዎና ለልጅዎ አምቺ በሆነ ጊዜና ቦታ መካሄድ አለበት።

የፍትህ ብሔር እርምጃ፣ እነዚህን እርምጃዎች ለማቅረብ ከሚጠይቅ ጊዜ ጭምር

34 ሂህማ ኸ300.516

አጠቃላይ

ማናችሁም (እርስዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው)፣ (ከዲሲፕሊናዊ ስርዓቶች ጋር ግንኙነት ያላቸውን የችሎት ጉዳዮች ጨምሮ) ከችሎት በተገኘው የምርመራ ውጤትና ውሳኔ የማይስማማው ወገን፣ ይህን ኑ የችሎቱ መሰረተ ሀሳብ የነበረውን ጉዳይ ወደፍትህ ብሔር እርምጃ የማምጣት መብት አለው። ገ-ዳዩም ተገቢው ስልጣን ወደአለው የስቴት ፍ/ቤት (ማለትም እንደዚህ ዓይነት ጉዳዮችን የመመልከት ስልጣን ያለው ፍ/ቤት)፣ ወይም ለማንኛውም የዩናይትድ ስቴትስ የወረዳ ፍ/ቤት ሊቀርብ ይችላል።

የጊዜ ገደብ

የፍትህ ብሔር እርምጃውን የሚያንቀሳቅሰው ወገን (እርስዎ ወይም የት/ቤት ወረዳው)፣ ይህንን የእርምጃ ጥያቄውን ለማቅረብ፣ የጉዳይ ሰሚ መኮንን ውሳኔውን ከሰጠበት ቀን ጀምሮ የ45 ቀናት ጊዜ ይኖረዋል።

ተጨማሪ ስርዓቶች

በማንኛውም የፍትህ ብሔር እርምጃ፣ ፍ/ቤቱ፣

1. የአስተዳደራዊ ክንዋኔ ሬከርዶችን ይቀበላል/ይረከባል፤
2. በርስዎ ጥያቄ ወይም በት/ቤት ወረዳው ጥያቄ ተጨማሪ ማስረጃዎችን ያዳምጣል፤ እና
3. ውሳኔውንም በአብዛኛው ሚዛን በሚደፋው ማስረጃ ላይ መሰረት የሚያደርግ ሲሆን፣ ፍ/ቤቱ በአግባቡ የሚሰራ እንደሚሆን ማረጋገጫ ይሰጣል።

በአግባብ በሚታይ ሁኔታ ህጋዊ እርዳታ የግል ትምህርት ቤት ክፍያን እና ማካካሻ የትምህርት አገልግሎቶችን ያጠቃልላል።

የወረዳ ፍርድ ቤቶች ስልጣን

የዩናይትድ ስቴትስ የወረዳ ፍ/ቤቶች፣ በ ላሃህሀ ክፍል ሁ ስር የሚቀርቡ ማናቸውንም ህጋዊ የፍትህ እርምጃዎችን የመዳኘት ስልጣን አላቸው።

የትርጓሜ አንቀጾች

የትኛውም የ ላሃህሀ ክፍል ሁ አካል፣ በዩናይትድ ስቴትስ ሀገራዊ ስርገብ፣ በ1990ው የአካለ ስንኩላን አሜሪካዊ ፊደላት ስርገብ፣ በርዕስ ሚ የ1973 የመልሶ ማቋቋሚያ ስርገብ (ክፍል/ቤክሽን 504)፣ ወይም የአካለ ስንኩላን ልጆችን መብቶች በሚንከባከቡ ሌሎች የፌዴራል ህጎች ስር የተሰጡትን መብቶች፣ ስርዓተ-ደንቦች፣ እና ፍትሃዊ መፍትሄዎችን አይከለክልም ወይም አይገድብም፣ ነገር ግን፣ ከላይ በላሃህሀ ክፍል ሁ ስር እንደተገለጸውም ሁሉ፣ ገላጋይ መፍትሄን ለመሻት በመነሳት አንድ የባለጉዳይ ወገን የፍትህ ብሔር እርምጃ እቤቱታውን በ ላሃህሀ ክፍል ሁ መሰረት ካቀረበ፣ በነዚህ ህጎች ስር ለፍትህ ብሔር እርምጃ አቤት ከማለት በፊት፣ ከላይ የተገለጹት የፍትህ ስርዓቶች በሙሉ፣ ሁኔታው እስከጠየቀ ድረስ ተሟጠው መታዩትና መጠናቀቅ ይኖርባቸዋል። ይህም ማለት፣ በ ላሃህሀ ስር ካሉት የውሳኔ መፍትሄዎች ጋር የሚደራረቡ/የሚሰባጠሩ ሌሎች መፍትሄዎችም ሊኖሩዎት ይችላል ማለት ሲሆን፣ ነገር ግን፣ በጥቅሉ፣ በነዚህ ሌሎች ህጎች ስር መፍትሄን ለማግኘት ወደ ፍ/ቤት ከመሄድዎ በፍትህ፣ በመጀመሪያ በ ላሃህሀ ስር ያሉትን የመፍትሄ አማራጮች (ማለትም፣ የፍትህ አቤቱታን፣ የመፍትሄ አፈላላጊ ስብሰባን፣ እና የገለልተኛ ችሎት ስርዓቶችን) መጠቀም ይኖርብዎታል ማለት ነው።

የፍትህ አቤቱታ ለሚቀርብበት እና ለሚሰማበት ቀን ቀጠሮ እስኪደርስ ልጁ የሚቀመጥበት ስፍራ

34 ሲ. ኤፍ ኦር §300.518

ከዚህ በታች የአካለ ስንኩላን ልጆችን ስርዓት/አደብ የማስያዝ ስርዓት በሚለው አርዕስት ስር ከተገለጸው በስተቀር የፍትህ አቤቱታ መፍትሄ የማፈላለግ ስርዓት ሂደት ላይ አንዴ ለሌላኛው ወገን ከተላከ፤ መፍትሄ የማፈላለግ ሂደት ወቅት ጊዜ ገደብ እና የገለልተኛ ፍትህ ሰሚ ችሎት ውሳኔ በሚጠበቅበት ሰዓት ወይም በፍርድ ቤት ስነ ስረዓት እርስዎ እና ሰቴቱ ወይም የትምህርት ቤት ወረዳው ካልተሰማማችሁ በስተቀር ልጅዎ አሁን ባለበት ወይም ባለችበት የትምህርት ምደባ ይቆያል/ትቆያለች።

አቤቱታ የማቅረቡ ሂደት የመጀመሪያ የህዝብ ትምህርት ቤት የመግቢያ ማመልከቻን የሚያካትት ከሆነ በእርስዎ ስምምነት ልጅዎ በመደበኛ የህዝብ ትምህርት ቤት ፕሮግራም ውስጥ አጠቃላይ ስረዓቶቹ እስኪያበቁ ድረስ መመደብ ይኖርበታል።

አቤቱታ የሚያቀርቡበት ሂደት በአይ ዲ ኤ ኤ ክፍል ሲ. ስር ይገለገል የነበረን እና ወደ በአይ ዲ ኤ ኤ ክፍል ቢ የሚዘዋወርንና ለ ክፍል ሲ. አገልግሎቶች ሶስት አመት እድሜ በማለፉ ምክንያት ብቁ መሆን የማይችልን ልጅ፤ የትምህርት ቤቱ ወረዳ ልጁ ይወስድ የነበረውን የክፍል ሲን አገልግሎቶች ከዚህ በኋላ ሊሰጠው የማይገባውን የመጀመሪያ አገልግሎቶችን ያጠቃልላል። ልጁ ለአይ ዲ ኤ ኤ ክፍል ቢ ብቁ ከሆነ እና እርስዎ ልጁ ለመጀመሪያ ጊዜ ልዩ ትምህርት እና ተዛማጅ አገልግሎቶች እንዲያገኝ ከተሰማው፤ ከዚያም፤ የሰነ ስረዓቱን ውጤት ማዘግየት፤ የትምህርት ቤት ወረዳው ከችግር ነፃ የሆኑ ልዩ የትምህርት እና ተዛማጅ አገልግሎቶችን ማቅረብ አለበት (እነዚህም እርስዎ እና የትምህርት ቤት ወረዳው ስምምነት ላይ የምትደርሱበት ናቸው)።

የሰቴት ትምህርት ኤጀንሲ በሚያካሂደው አቤቱታ የማቅረብ ሂደት ጉዳይ ሰሚ መኮንኑ የምደባው ለውጥ ተገቢ እንደሆነ ከእርስዎ ጋር ከተሰማማ፤ የምደባ ለውጡ የልጅዎ ወቅታዊ የትምህርት ምደባ እንደሆነ መቆጠር አለበት፤ ልጅዎ ገለልተኛ የፍትህ ሰሚ ችሎት ሂደት ማንኛውንም ውሳኔ ወይም የፍርድ ቤት ስነስረዓት እስኪታወቅ ድረስ ይቆያል።

የጠበቆች ክፍያዎች

34 ሂህማ ኸ300.517

አጠቃላይ

በላሃሄሀ ክፍል ሁ ስር ለሚቀርብ ማንኛውም ህጋዊ እርምጃ ወይም የህግ ነገር፤ አግባብነቱን የሚያረጋግጡ ከ ሆኑ፤ በፍ/ቤቱ፤ አገናዛቢነት፤ የተወሰነ የጠበቆች ክፍያ ወጪዎን የሚሸፍን መጠን ሊቆርጥልዎት ይችላል።

ጠበቃው፤ (ሮ) ያቀረበውን አቤቱታ ወይም የፍ/ቤት ጉዳይ፤ ፍ/ቤቱ፤ ከንቱ፤ አግባብ ያልሆነ፤ ወይም መሰረተ ቢስ ሆኖ ካገኘው፤ ወይም (ሯ) ሙግቱ ከንቱ መሆኑ ግልጽ ከሆነ በኋላም ሙግቱን የቀጠለበት ከሆነ፤ በላሃሄ ሀ ክፍል ሁ ስር ለሚቀርብ ማንኛውም ህጋዊ እርምጃ ወይም የህግ ነገር፤ ፍ/ቤቱ፤ ሁኔታውን በማገናዘብና በ መሰለው፤ አግባብነቱን ለሚያረጋግጥ የሰቴት የትምህርት ድርጅት ወይም የት/ቤት ወረዳ፤ የጠበቃ ወጪውን የሚሸፍን፤ በጠበቃው በኩል የሚከፈል፤ የተወሰነ የጠበቆች ክፍያ ሊቆርጥ ይችላል፤ ወይም

ለችሎት ያቀረቡት አቤቱታ ወይም ሌላ የፍ/ቤት ጉዳይ ጥያቄ ለማንኛውም አግባብነት ለሌለው ዓላማ፤ ለም ሳሌም ለማስቸገር፤ አላስፈላጊ መንተትን ለመፍጠር፤ ወይም የህጋዊ እርምጃውን ወይም የችሎት ሂደቱን ከ ሚገባው በላይ ለማንተት ተብሎ የቀረበ ከሆነ፤ በላሃሄሀ ክፍል ሁ ስር ለሚቀርብ ማንኛውም ህጋዊ እርምጃ ወይም የህግ ነገር፤ በፍ/ቤቱ፤ አገናዛቢነት፤ አግባብነቱን ለሚያረጋግጥ የሰቴት የትምህርት ድርጅት ወይም የ

ት/ቤት ወረዳ፣ የጠበቃ ወጪውን የሚሸፍን፣ በርስዎ ወይም በጠበቃዎ በኩል የሚከፈል፣ የተወሰነ የጠበቆች ክፍያ ሊቆርጥ ይችላል።

የሚቆረጡ ክፍያዎች

ፍ/ቤቱ እንደሚከተለው የተወሰኑ የጠበቆች ክፍያዎችን ይቆርጣል፡

1. ለቀረቡ አገልግሎቶች ዓይነትና ጥራት የተቆረጡ ክፍያዎች፤ ድርጊቱ/ሰነድ/ሰነድ በተነሳበት ማህበረሰብ ውስጥ ባለው የወቅቱ ስሌት ላይ የተመሰረቱ መሆን ይገባቸዋል። ክፍያዎቹን በማስላት ወቅትም፣ ተጨማሪ ጉርሻ (ቦነስ) ማክል ወይም ብዜትን መጠቀም አይቻልም።
2. ወደስምምነት ለመግባት የሚጠይቅ የጽሁፍ ግብዣ ከተደረገልዎት በኋላ ለተፈጸመ ለማንኛውም በ 4 ሃሄሀ ክፍል ሁ መሰረት ለተካሄደ እርምጃ ወይም ህግ ነክ ተግባርን በሚመለከተ ለቀረበ አገልግሎት፣ ወጪዎች ላይቆረጡ ይችላሉ። ተዛማጅ ወጪዎችም ላይመለሱ ይችላሉ። ይህም የሚሆነው፡
  - ሮ. የጽሁፍ ግብዣው የተደረገው፣ በፌዴራሉ የፍትሕ ብሔር ደንብ ቁጥር 68 መሰረት በተፈቀደው የጊዜ ማዕቀፍ ውስጥ ከሆነ፣ ወይም የችሎት ጉዳይን፣ አለዚያም በመንግስት ደረጃ የሚደረግ ምርመራን የሚመለከት ከሆነ፣ የጉዳዩ ሂደት ከመጀመሩ ከ10 ቀናት በላይ ቀደም ብሎ ከሆነ፣
  - ረ. ግብዣው በ10 ቀናት ውስጥ ተቀባይነት ካላገኘ፣ እና
  - ሰ. ፍ/ቤቱ፣ ወይም የአስተዳደራዊ ጉዳይ ሰሚ መኮንን፣ እርስዎ በስተመጨረሻው ያገኙት ውሳኔ በጽሁፍ ከቀረበልዎት የስምምነት ግብዣ የማይሻል አማራጭ ሆኖ ካገኙት ነው።
 ምንም እንኳን እነዚህ ገደቦች ቢኖሩም ቅሉ፣ አግባብነት እንዳለዎ ካስረገጡ እና የጽሁፍ ግብዣውን ምላሽ መስጠት በቂ ምክንያት ካለዎት፣ የጠበቆች ክፍያዎችና ተዛማጅ ወጪዎች ሊቆረጡልዎት ይቻላል።
3. ሰባው፣ በአስተዳደራዊ ጉዳይ ወይም በፍ/ቤት እርምጃ ምክንያት የተካሄደ ካልሆነ በስተቀር፣ ከግላዊ የትምህርት ፕሮግራም (ላሄሙ) ቡድን ጋር በትያያዝ ለተደረጉ ማንኛቸውም ስብሰባዎች፣ ወጪዎች አይቆረጡም።

መፍትሄ የማይሰጥ ሂደት በሚለው ስር እንደተገለጸው፣ የመፍትሄ አፈላላጊ ስብሰባው በአስተዳደራዊ ችሎት ወይም በፍ/ቤት እርምጃ ምክንያት የሚደረግ ስብሰባ እንደሆነ ተደርጎ አይወሰድም፣ እንዲሁም እነዚህን የጠበቆች ክፍያዎች አቅርቦትን በተመለከተም፣ የአስተዳደራዊ ችሎት ወይም የፍ/ቤት እርምጃ እንደሆነ ተደርጎ አይወሰድም።

ፍ/ቤቱ፣ እንደአግባብነቱ፣ በ 4ሃሄሀ ክፍል ሁ ስር ለጠበቃ እንዲቆረጥ የተፈቀደውን የጠበቆች ክፍያ መጠን፣ በሚከተሉት ምክንያቶች ሳቢያ ሊቀንሰው ይችላል፡

1. እርምጃው ወይም ጉዳዩ እየታዩ ባለበት ሂደት፣ እርስዎ ወይም ጠበቃዎ ክርክሩን ከመጨረሻው ውሳኔ ለማድረስ እንዳይቻል ያለአግባብ እንዲጓዙት አድርጋችሁ ከሆነ፣
2. የክፍያው መጠን፣ በወቅቱ ላይ ባለው፣ በአግባቡ ተመጣጣኝ ችሎታ፣ እውቅና እና የሙያ ልምድ ላላቸው ጠበቆች በማህበረሰቡ ውስጥ ለተመሳሳይ አገልግሎቶች ከሚፈቀደው የሰዓት ክፍያ ስሌት በላይ አለአግባብ በልጦ ከተገኘ፣
3. ጉዳዩ የታየበት ባህሪና ሁኔታ ሲጤን፣ የወሰደው ጊዜና የአገልግሎት መጠን በጣም የተጎዛ ከሆነ፣ **ወይም**
4. እርስዎን የሚወክለው ጠበቃ፣ የፍትህ ሂደት ጥያቄውን ሲያቀርብ፣ **የፍትህ አቤቱታ** በሚለው ርዕስ ስር እንደተገለጸው፣ ለት/ቤት ወረዳው ተገቢውን መረጃ አሟልቶ ያላቀረበ ከሆነ።

ሆኖም ግን፣ ስቴቱ ወይም የት/ቤት ወረዳው፣ የእርምጃውን ወይም የጉዳዩን የመጨረሻ ውሳኔ አለአግባብ ያን ተቱት ሆኖ ካገኘው፣ ወይም በ 4ሃሄሀ ክፍል ሁ የስርዓታዊ ክልላዎች ስር ያለው ደንብ የተጣሰ ሆኖ ካገኘው፣ ፍ/ቤቱ ለጠበቆች የሚቆረጠውን ክፍያ አይቀንስም።

አካለ-ሰንኩላን ልጆችን ስርዓት/አደብ የማስያዝ ስርዓት

የትምህርት ቤት ሰራተኛ ስልጣን

34 ሂህማ ኸ300.530

ጉዳይ-በጉዳይ-አይቶ መወሰን

ቀጥሎ ከተደነገጉት የዲሲፕሊን ሁኔታዎች ጋር ግንኙነት ካላቸው ሁኔታዎች በተያያዘ፣ ለአንድ የተማሪ ስነ ምግባርን የጣሰ አካለ ሰንኩላ ልጅ የምደባ ለውጥ ሲያደርጉ፣ የት/ቤት ሰራተኞች ሁኔታዎቹን ጉዳይ-በጉዳይ-በ መመልከት ልዩ ሁኔታዎችን ያገናዝባሉ።

አጠቃላይ

አካለ ሰንኩላን ባልሆኑ ልጆች ላይ እንደሚያደርጉት ሁሉ፣ የትምህርት ቤት ሰራተኞች፣ የተማሪ ስነምግባርን የጣሰ አንድን አካለ ሰንኩላ ልጅ፣ ከነበረበት/ችበት ምደባ፣ በተከታታይ ከ10 የትምህርት ቀናት ላልበለጠ ጊዜ ፣ ተስማሚ ወደሆነ ጊዜያዊ አማራጭ ትምህርት መስጫ ቦታ ፣ ወደሌላ ቦታ፣ እንዲዛወር በማድረግ፣ ክት/ቤቱ ያዛውራሉ ወይም ያባርራሉ። እንደዚሁም ደግሞ፣ በተመሳሳይ የትምህርት ዓመት ውስጥ ሌላ (ተጨማሪ) ጥፋት የፈጸመን አንድ ልጅ፣ የት/ቤቱ ሰራተኞች በተከታታይ ከ10 የትምህርት ቀናት ለማይበልጥ ጊዜ ልጁን የማገድ ተጨማሪ እርምጃ ሊወስዱ ይችላሉ። ነገር ግን እነዚህ ዝውውሮች/እገዳዎች የምደባ ለውጥን የማያካትቱ እስከሆነ ድረስ ነው። (ለትርጓሜው በስነምግባር ጉድለት ምክንያት ለታገዱ የምደባ ለውጥ የሚለውን ክታች ይመልከቱ)።

አንድ አካለ ሰንኩላ ልጅ በዚህ በተመሳሳይ የትምህርት ዓመት ውስጥ በጠቅላላው ተከታታይ ለ10 የትምህርት ቀናት ታግዶ ከቆየ፣ በዚያው የትምህርት ዓመት ውስጥ እገዳውን ተከትሎ ለሚመጡት ቀናት የት/ቤት ወረዳው ከታች አገልግሎቶች በሚለው ንዑስ ርዕስ ስር በተደነገገው መሰረት አገልግሎቱን ማቅረብ አለበት።

ተጨማሪ ስልጣን

የተማሪ ስነምግባርን እንዲጥስ ያደረገው ባህሪው፣ የልጁ የአካለ ሰንኩላነት ነጻብራቅ ካልሆነ (ነጻብራቅን መወሰን የሚለውን ክታች ይመልከቱ)፣ እና በስነምግባር ጥሰት የተጣለው ዝውውር/እገዳ በተከታታይ ከ10 የትምህርት ቀናት የሚያልፍ ከሆነ፣ የት/ቤት ሰራተኞች፣ አካለ ሰንኩላን ባልሆኑ ልጆች ሁሉ ከሚጠቀሙበት ዓይነትና የጊዜ ርዝማኔ ጋር ተመጣጣኝነት ባለው ሁኔታ በአካለ ሰንኩላ ልጅ ላይ የዲሲፕሊን ስርዓትን ይጠቀማሉ ። ነገር ግን፣ ክታች አገልግሎቶች በሚለው ስር እንደተገለጸው ት/ቤቱ ለዚያ ልጅ አገልግሎቶችን የማቅረብ ግደታ ያለበት ከሆነ ማለት ነው። ስለእነዚህ አማራጭ ጊዜያዊ የትምህርት መስጫ ቦታዎች፣ የልጁ የ ላሂሙ ቡድን ይወስናል።

አገልግሎቶች

ከወቅቱ ምደባው ለታገደው አካለ ሰንኩላ ልጅ ሊቀርቡለት የሚገቡ አገልግሎቶች ሁሉ፣ በጊዜያዊ የትምህርት መስጫ ቦታው እንዳለ ሊቀርቡለት ይችላሉ።

ለአንድ ከወቅቱ ምደባው፣ በዚያው የትምህርት ዓመት ውስጥ ለ10 ወይም ከዚያ በታች የትምህርት ቀናት ለታገደ አካለ ሰንኩላ ልጅ፣ የት/ቤት ወረዳው አገልግሎቶቹን ማቅረብ የሚጠበቅበት፣ አካለ ሰንኩላን ባልሆኑ ልጆችም ተመሳሳይ አገልግሎት የሚያቀርብ ከሆነ ብቻ ነው።

አንድ ከወቅቱ ምደባው፣ ለ10 ወይም ከዚያ በላይ የትምህርት ቀናት የታገደ አካለ ሰንኩላ ልጅ እና የልጁ ባህሪ ከአካል ጉዳተኝነቱ የተነሳ የሚገጸባረቅ ካልሆነ (ንኡስ ክፍል ነጻብራቅን መወሰን የሚለውን ይመልከቱ)፣ ወይም በልዩ ሁኔታዎች የሚገለጸው ማነው (ልዩ ንኡስ ክፍል፣ ልዩ ሁኔታዎች የሚለውን ይመልከቱ)

1. በሌላ ቦታ ባለበት ሁኔታም ቢሆን (ጊዜያዊ አማራጭ የትምህርት ሁኔታዎች ሊሆን ይችላል) ፣ ልጁ፣ በአጠቃላይ የትምህርት ካሪኩለም ለመሳተፍ፣ እንዲሁም በልጁ ላሂሙ ስር የተነደፉ ግቦቹን የማግኘት እድገት እንዲያሳይ ለማስቻል፣ ትምህርታዊ አገልግሎቶችን (አግባብነት ያለው ነጻ የህዝብ ትምህርት) ማግኘቱን መቀጠል አለበት፣ እና

- ይህ የባህሪ ችግር እንደገና እንዳያገርሽ ለማድረግ፣ የባህሪ ችግርን ለማረም የተነደፉትን ተግባራዊ የ ባህሪ ግምገማዎችና ባህሪን የማስተካከል ጣልቃ ገብነት አገልግሎቶችንና ማሻሻያዎችን እንደአግባብነ ቱ ማግኘት እለበት።

አንድ አካለ ስንኩ ልጅ፣ በተመሳሳይ የትምህርት ዓመት ውስጥ፣ ከወቅቱ ምደባው ለ10 የትምህርት ቀናት ከ ታገደ/ች፣ እና የወቅቱ እገዳ ለተከታታይ 10 የትምህርት ቀናት ወይም በታች ከሆነ፤ እና እገዳው የምደባ ለ ውጥ (ትርጉሙን ከታች ይመልከቱ) የማይደረግበት ከሆነ፣ በዚህ መሰረት የት/ቤት ሰራተኞች ቢያንስ ከአንድ የልጁ አስተማሪ ጋር በመመካከር፣ በሌላ ቦታ ባለበት ሁኔታም ቢሆን፣ ልጁ፣ በአጠቃላይ የትምህርት ካሪኩለ ም ለመሳተፍ፣ እንዲሁም በልጁ ላሂሙ ስር የተነደፉ ግቦቹን የማሟላት እደገት እንዲያሳይ ለማስቻል የትኛ ቹ አገልግሎቶች በምን ያክል መጠን እንደሚያስፈልጉት ይወስናሉ።

እገዳው፣ ቦታ ማዛወርን አርዕስቱ፣ በዲ.ሲ.ፒ.ሲ.ን እርምጃ ምክንያት የሚደረግ የቦታ ለውጥ የሚመለከት ከሆነ፣ በሌላ ቦታ ባለበት ሁኔታም ቢሆን (ጊዜያዊ አማራጭ የትምህርት ሁኔታዎች ሊሆን ይችላል)፣ ልጁ፣ በአጠቃላይ የትምህርት ካሪኩለም ለመሳተፍ፣ እንዲሁም በልጁ ላሂሙ ስር የተነደፉ ግቦቹን የማሟላት እደገት እንዲያሳይ ለማስቻል የሚያስፈልጉትን የአገልግሎት ዓይነቶች የ ላሂሙ ቡድኑ ይወስናል።

ስለነጻብራቅ ውሳኔ

የተማሪነት ስነምግባርን በመጣስ ምክንያት የአንድ አካለ ስንኩል ልጅን የምደባ ቦታ ለውጥ ማድረግን የሚመ ለከት ውሳኔ ሲደረግ፣(የእገዳ ውሳኔው ለ10 ተከታታይ የትምህርት ቀናት ወይም በታች ሆኖ ነገር ግን የቦታ ለውጥን የማይጨምር ካልሆነ በስተቀር) የት/ቤት ወረዳው፣ እርሰዎ፣ እና ማንኛውም ሌላ አግባብነት ያለው የ ላሂሙ ቡድን አባል በመሆን በእርሰዎ እና በት/ቤት ወረዳው እንደተወሰነው)፣ ውሳኔው በ ተደረገ በ10 ተከታታይ የትምህርት ቀናት ውስጥ፣ በልጁ ፋይል ውስጥ ያሉ አስፈላጊ መረጃዎችን፣ ማለትም የልጁን ላሂሙ (ማንኛውንም የአስተማሪ አስተያየቶች፣ እና በእርሰዎ የቀረቡ ማንኛውንም አስፈላጊ መረጃዎችን መመርመር ይኖርባቸዋል። ይህም የሚሆንበት ምክንያት፣

1. በጥያቄ ውስጥ ያለው ባህሪ የተከሰተበት ምክንያት ከልጁ አካለ ስንኩለንት የመጣ ወይም ከአካለ ስን ኩልነቱ ጋር ቀጥተኛ ተዛምዶ ያለው እንደሆነ፣ ወይም
2. በጥያቄ ውስጥ ያለው ባህሪ የልጁን ላሂሙ ከለማስፈጸም አኳያ፣ ከት/ቤቱ የአፈጻጸም ጉድለት ጋር ቀጥተኛ ተዛማጅነት ያለው ውጤት እንደሆነ ለመወሰን ነው።

የት/ቤት ወረዳው፣ እርሰዎ፣ አግባብነት ያለው የልጁ ላሂሙ ቡድን አባል ባደረጉት ምርመራ፣ ከነዚህ ከላይ ከ ተገለጹት ሁኔታዎች ከሁለት አንደኛው ታይቷል ብለው ከወሰኑ፣ ይህ ባህሪ የልጁ የአካለ ስንኩልነት ነጻብራ ቅ እንደሆነ ተደርጎ ይወሰናል።

የት/ቤት ወረዳው፣ እርሰዎ፣ አግባብነት ያለው የልጁ ላሂሙ ቡድን አባል ባደረጉት ምርመራ፣ በጥያቄ ውስጥ ያለው ባህሪ የልጁን ላሂሙ ሽአግባቡ ካለማስፈጸም አኳያ፣ ከት/ቤተ ጉድለት ጋር ቀጥተኛ ተዛማጅነት ያለው ውጤት ነው ብለው ከወሰኑ፣ እነዚህን ጉድለቶች ለማስተካከል የት/ቤት ወረዳው አፋጣኝ እርምጃ መውሰድ ይኖርበታል።

የተስተዋለው ባህሪ የልጁ አካለ ስንኩልነት ነጻብራቅ ስለመሆኑ መወሰን

የት/ቤት ወረዳው፣ እርሰዎ/አሳዳጊው፣ አግባብነት ያለው የላሂሙ ቡድን አባል በመሆን፣ ባህሪው የተከሰተበት ምክንያት ከልጁ አካለ ስንኩለንት የመጣ ነው ብለው ከወሰኑ፣ የላሂሙ ቡድኑ አንድም፣

1. ተግባራዊ የባህሪ ግምገማ ያካሂዳል፣ ነገር ግን የላሂሙ ቡድኑ ይህን እርምጃ የሚወስደው፣ ይህ የቦታ ለውጥ የማድረግ አስፈላጊነትን ያስከተለው ባህሪ ከመከሰቱ ቀደም ብሎ፣ የት/ቤት ወረዳው ተግባራዊ የባህሪ ግምገማ ያላደረገ ከሆነ እና ለልጁ የሚሆን የባህሪ መስተካከል ጣልቃ ገብነት እቅድ በስራ ላ ይ ካላዋለ ነው፣ ወይም
2. የባህሪ ጣልቃ ገብነት እቅድ ዝግጁ ሆኖ ያለ ከሆነም፣ ይህንኑ እቅድ እንደገና በመመርመር፣ የተባለ ውን ባህሪ ሊያስተናግድ በሚችል መልኩ ያሻሽለዋል።

ከታች ልዩ ሁኔታዎች በሚለው ንዑስ ርዕስ ስር ከተገለጸው በስተቀር፣ ምናልባት ይህ እገዳው የባህሪ ጣልቃ ገ ብነት እቅዱን ለማሻሻል እንዲ እካል እንደሆነ በመመልከት፣ በእርሰዎና ወረዳው ካልተስማሙበት በስተቀር፣ የ ት/ቤት ወረዳው ልጁ ታግዶ ወደነበረበት የቀድሞ ምደባው እንዲመለስ ማድረግ አለበት።

- ረ. የወቅቱ የልጅ ባህሪ፣ ከዚህ በፊት ተደጋጋሚ ዝውውርን ካስከተሉበት ባህሪያቱ ጋር በጣም ተመሳሳይ ከሆነ፤
- ሰ. ከነዚህ ተጨማሪ ምክንያቶች ውስጥ የእያንዳንዱ ዝውውር የጊዜ ርዝመቱ፣ ልጅ የተዛወረባቸው ጠቅላላ ጊዜያት፣ በእያንዳንዱ ዝውውር መሀከል ያለው ቅርበት፤

የዝውውሩ ሁኔታ በት/ቤት ሰራተኞቹ ጉዳይ-በጉዳይ-ተመርምሮ የቦታ ለውጥ ማድረግን የሚያካትት እንዲሆን የተደረገ ከሆነ እና፣ ተቀባይነቱ ከጥያቄ የሚገባ ከሆነም፣ በህግ ፊት ቀርቦ ለመሻሻል የተጋለጠ እንደሆነ፡፡

ቦታን ስለመወሰን

34 ሂህማ ኸ 300.531

የምደባ ለውጥ እና ተጨማሪ ስልጣን እና ልዩ ሁኔታዎች በሚሉት ንኡስ ርዕሶች ስር እንደተመለከተው፣ ለዝውውሩ የሚሆን፣ የምደባ ለውጦች የሚባለውን ጊዜያዊ አማራጭ የትምህርት ቦታን፣ የግላዊ ትምህርት ፕሮግራም (ላህሙ) ቡድኑ የሚወሰን ይሆናል፡፡

ይግባኝ

34 ሂህማ ኸ 300.532

አጠቃላይ

የፍትህ አቤቱታ ማቅረብ ይችላሉ፤ ከዚህ በታች በተገለጸው ላይ ካልተሰማው የፍትህ አቤቱታ መሰረድ ችሎት ለመጠየቅ (የአቤቱታ አቀራረብ ስረዓቶች የሚለውን ይመልከቱ)

1. በነዚህ የዲሲፕሊን ስርዓቶች ስር ከተደረገው ምደባ ጋር በተያያዘ የተደረገው ውሳኔ ላይ የማይስማማ ከሆነ፣ ወይም
2. ከላይ በተገለጸው የነጻብራቅ ውሳኔ ካልተሰማ/ች፣ ጉዳዩ በችሎት ይታይ ዘንድ ለመጠይቅ የፍትህ አቤቱታ (ከላይ ይመልከቱ) ማቅረብ ይችላል፡፡

ልጅ በወቅቱ ባለበት የትምህርት ምደባው ላይ ቢቆይ፣ በራሱ ወይም በሌሎች ላይ ጉዳት ሊያደርስ እንደሚችል ከፍተኛ ግምት ያለው መሆኑን ካመነ፣ ጉዳዩ በችሎት ይታይበት ዘንድ የት/ቤት ወረዳው የፍትህ አቤቱታ (ከላይ ይመልከቱ) ማቅረብ ይችላል፡፡

የጉዳይ ሰሚ መኮንን ስልጣን

ገለልተኛ የጉዳይ ሰሚ መኮንን በሚለው ንዑስ ርዕስ ስር የተገለጹትን መስፈርቶች የሚያሟላ የጉዳይ ሰሚ መኮንን፣ ችሎቱን ይመራል፤ ውሳኔውንም ይሰጣል፡፡ ጉዳይ ሰሚ መኮንን፤

1. ዝውውሩ፣ የትምህርት ቤት ሰራተኞች ስልጣን በሚለው ስር የተገለጹትን ድንጋጌዎች የሚጥስ ነው፣ ወይም የልጅ ባህሪም የአካል ስንኩልነቱ ነጻብራቅ ነው ብሎ ከወሰነ፣ የልጅ ወደነበረበት የወትሮው ቦታው እንዲመለስ ያደጋል፡፡ ወይም
2. ልጅ በወቅቱ ባለበት የትምህርት ምደባው ላይ ቢቆይ፣ በራሱ ወይም በሌሎች ላይ ጉዳት ሊያደርስ እንደሚችል ከፍተኛ ግምት መኖሩን የጉዳይ ሰሚ መኮንን ከወሰነ፣ አካል ስንኩሉ ልጅ ከ45 የትምህርት ቀናት ለማይበልጥ ጊዜ ወደጊዜያዊ አማራጭ የትምህርት ቦታ እንዲዛወር ትዕዛዝ ይሰጣል፡፡

ልጅ በወቅቱ ባለበት የትምህርት ምደባው ላይ ቢቆይ፣ በራሱ ወይም በሌሎች ላይ ጉዳት ሊያደርስ እንደሚችል ከፍተኛ ግምት መኖሩን የት/ቤት ወረዳው ካመነ፣ አሁንም እነዚህ የችሎት ስርዓቶች ሊደገሙ ይችላሉ፡፡

እርስዎም ይሁኑ ወይም የት/ቤት ወረዳው ይህን መሰሉን የችሎት ሂደት ለመጠየቅ የፍትህ አቤቱታ ሲያቀርቡ፤ ችሎቱ የፍትህ አቤቱታ ስርዓቶች፣ የፍትህ አቤቱታዎችን ስለመስማት፣ በሚሉት ርዕሶች ስር የተገለጸውን መስፈርት በሚያሟላ ሁኔታ መካሄድ ይኖርበታል። ነገር ግን ከታች እንደተመለከቱት ያሉ ሁኔታዎች በስተቀር፤

1. የስቴቱ የትምህርት ድርጅት ወይም የት/ቤት ወረዳ፣ የአፋጣኝ ችሎት መጠራትን ሁኔታ ማመቻቸት አለባቸው፤ ይህም የችሎት ጥያቄው ከቀረበበት ቀን ጀምሮ በ20 የትምህርት ቀናት ውስጥ የሚካሄድ እና ችሎቱ ከተካሄደበት ቀን ጀምሮ በ10 የትምህርት ቀናት ውስጥ ውሳኔ የሚያወጣ መሆን አለበት።
2. እርስዎ ስብሰባውን ለማስቀረት፣ ወይም ግልግልን ለመጠቀም የተስማሙ ካልሆነ በስተቀር፣ የመፍትሄ ፍለጋ ስብሰባው፣ የፍትህ አቤቱታ ማስታወቂያ ከቀረበበት ምሮ በስባት ቀናት ውስጥ መደረግ አለበት። የፍትህ አቤቱታው ከቀረበበት ቀን ምሮ በ15 የትምህርት ቀናት ውስጥ ሁለቱንም ወገኖች በሚያረካ እልባት ካልተደመደመ፣ የችሎት አማራጭ ይቀጥላል።
3. ስቴቱ ለሌሎች የችሎት ዓይነቶች ከቀረጸቸው ስርዓተ-ደንቦች ውጪ፣ ለአፋጣኝ የፍትህ ችሎቶች የሚያገለግል ሌላ የተለዩ ስርዓተ-ደንብ ይቀርጻል፤ ይህ ሁኔታ ግን ለጊዜ ክልሎች የማይሰራ ሲሆን፣ እነዚህ ስርዓተ-ደንቦችም በዚህ ሰነድ ውስጥ ከተካተቱት የችሎት አካሄድ ስርዓተ-ደንቦች ጋር የሚጣጣሙ መሆን አለባቸው።

እርስዎ ወይም የትምህርት ቤቱ ወረዳ ፣ በዚህ የአፋጣኝ ችሎት በተላለፉት ውሳኔዎች ላይ ይግባኝ ማለት ከፊለገ፣ ልክ በሌሎች ችሎቶች የተላለፉ ውሳኔዎችን ይግባኝ በሚልበት ተመሳሳይ ሁኔታዎች ይግባኝ (ከላይ ይግባኝ የሚለውን ይመልከት) ማለት ይችላል።

የይግባኝ ወቅት ምደባ

34 ሂህማ ንጽ300.533

ከላይ እንደተገለጸው፣ እርስዎ፣ ከዲሲፕሊናዊ ጉዳዮች ጋር በተያያዘ የፍትህ አቤቱታ ባቀረበበት ወቅት፣ (ወላጁ እና የስቴት የትምህርት ድርጅት ወይም የት/ቤት ወረዳው፣ በጽሁፍ ካልተስማሙ በስተቀር)፣ የጉዳይ ሰሚ መኮንን ውሳኔ በይደር ላይ ባለበት ወቅት፣ ወይም የትምህርት ቤት ሰራተኞች ስልጣን በሚለው ርዕስ ስር እንደተገለጸውና እንደተብራራው፣ የዘውውሩ የጊዜ ገደብ እስከሚያበቃ ድረስ፣ ልጅዎ በጊዜያዊ አማራጭ የትምህርት ቦታው ይቆያል።

ለልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች ያልደረሱ ልጆች ከለላ

34 ሂህማ ንጽ300.534

አጠቃላይ

ለልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች ብቁ ስለመሆኑ ያልተወሰነለት ሆኖ ሳለ የተማሪ ስነ ምግባርን የጣሰ ከሆነ፣ ነገርግን (ከታች እንደተብራራው)፣ ይህ የዲሲፕሊን እርምጃ እንዲወሰድበት ያበቃው ባህሪው ከመከሰቱ በፊት፣ ልጅዎን አካለ ስንኩልነት እንደነበረበት የት/ቤት ወረዳው ያውቅ ከነበረ፣ በዚህ ሁኔታ ልጅዎ፣ በዚህ ሰነድ ውስጥ ከተገለጹት ውስጥ ማንኛውንም የከለላ መብቱን ሊጠይቅ/ሊከራከር ይችላል።

ዲሲፕሊናዊ ምክንያቶችን የማወቅ መሰረቶች

አንድ የት/ቤት ወረዳ፣ አንድን ልጅ ለዲሲፕሊናዊ እርምጃ ያበቃው ባህሪው ከመከሰቱ በፊት አካለ ስንኩልነት እንደነበረበት ማወቅ ያለበት እንደነበር የሚገመተው፣

1. ያለዎትን አስተያየትና ስጋት በመግለጽ፣ እርስዎ፣ አግባብነት ላለው የትምህርት ድርጅት የክትትል (ሱፐርቫይዘር)፣ ወይም የአስተዳደር ሰራተኛ፣ ወይም ለልጅዎ አስተማሪ በጽሁፍ አሳውቆ ከሆነ፣

2. በ ላሃሂሀ ክፍል ሁ ስር በተፈቀደው መሰረት፤ ለልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች ብቁ መሆን አለመሆኑን ለመለየት የሚደረገው ግምገማ ይደረግለት ዘንድ እርስዎ ጠይቀው ከሆነ፤ **ወይም**
3. ልጅዎ በሚያንጸባርቃቸው ተደጋጋሚ የባህሪ ሁኔታዎቹ ላይ የታዘቡትንና ያደረገቸውን ስጋት በመግለጽ፤ የልጅዎ አስተማሪ፤ ሌላ የት/ቤት ወረዳ ሰራተኛ፤ በቀጥታ ለት/ቤት ወረዳው የልዩ ትምህርት ዲሬክተር፤ ወይም ለሌላ የት/ቤት ወረዳው የክትትል (ሱፐርቫይዘር) ሰራተኛ ገልጸው ከሆነ ነው።

ለዬት ያሉ ሁኔታዎች

በሚከተሉት ሁኔታዎች፤ የት/ቤት ወረዳው እነዚህ እውቀቶች ሊኖሩት ይገባል ተብሎ አይገመትም፤

1. የልጁን ግምገማ ፤ ወይም የልዩ ትምህርት አገልግሎቶችን እምቢ ብሎ ከሆነ፤ አይፈቀድልዎትም **ወይም**
2. ግምገማው ከተደረገለት በኋላ፤ በ ላሃሂሀ ክፍል ሁ መሰረት ልጅዎ አካለ ስንኩልነት የለበትም ተብሎ ተወስኖ ከሆነ።

ለማወቅ የሚያስችሉ መሰረቶች በሌሉበት የሚያገለግሉ ሁኔታዎች

ዲሲፕሊናዊ ምክንያቶችን የማወቅ መሰረቶች እና ለዬት ያሉ ሁኔታዎች በሚሉት ንዑሳነ ርዕሶች ስር እንደተገለጸው፤ በልጁ ላይ የተወሰደው የዲሲፕሊን እርምጃ ከመወሰዱ አስቀድሞ፤ ልጅዎ አካለ ስንኩልነት እንደነበረበት የት/ቤት ወረዳው የማያውቅ ከሆነ፤ ልጅዎ፤ በተመሳሳይ የባህሪ ግድፈት ውስጥ የተገኘ አካለ ስንኩልነት ያልሆኑ ሌሎች ልጆች ላይ የሚወሰደው የዲሲፕሊን እርምጃ እንደሚጠብቀው ነው።

ይሁንና፤ ልጁ በዲሲፕሊናዊ እርምጃ ስር ወድቆ ባለበት ወቅት የግገማ ጥያቄ ከቀረበ፤ ግምገማው በአፋጣኝ ሁኔታ መካሄድ ይኖርበታል።

ግምገማው እስከሚጠናቀቅ ድረስ፤ የልጅዎ፤ የትምህርት ቤቱ ባለስልጣናት በወሰኑት የትምህርት ምደባው ላይ ይቆያል፤ ይህም እገዳን፤ ወይም ካለምንም የትምህርት አገልግሎት መባረርን ይጨምራል።

ልጅዎአካለ ስንኩልነት እንዳለበት ከተወሰነ፤ ከት/ቤት ወረዳው የግምገማ ውጤት የተገኘ መረጃን እና እርስዎ፤ የቀረበ መረጃን ከግምት ውስጥ በማስገባት፤ የት/ቤት ወረዳው ከላይ የተገለጹትን የዲሲፕሊናዊ ጉዳዮችን ጨምሮ፤ በ ላሃሂሀ ክፍል ሁ መሰረት ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶችን ማቅረብ አለበት።

ወደህግ አስከባሪዎችና የዳኝነት አካላት መተላለፍና እርምጃው

34 ሂህማ ኸ300.535

ላሃሂሀ ክፍል ሁ፤

1. በአካለ ስንኩልነት ልጆች የተፈጸመ ወንጀልን አግባብነት ላላቸው አካላት/ባለስልጣናት ሪፖርት ማድረግን አይከለክልም፤ **ወይም**
2. በአንድ አካለ ስንኩል ልጅ የተፈጸመን ወንጀል አስመልክቶ፤ የስቴት ህግ አስከባሪዎችና የዳኝነት አካላት፤ የፌዴራል እና የስቴት ህግን ከማስፈጸም አንጻር ያለባቸውን ኃላፊነት አገድብም።

ሬኮርዶችን ስለማስተላለፍ

አንድ የት/ቤት ወረዳ በአንድ አካለ ስንኩል ልጅ የተፈጸመ ወንጀልን ሪፖርት ሲያደርግ፤ የት/ቤት ወረዳው፤

1. ሪፖርት የሚደረግላቸው አካላት ተመልክተው ለመመርመር ይቻላቸው ዘንድ፤ የልጁ የልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶችና የዲሲፕሊን ሬኮርዶች ቅጂዎች፤ ሪፖርት ለሚደረግለት አካል መተላለፋቸውን ማረጋገጥ አለበት፤ **እንዲሁም**
2. የልጁን የልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶችና የዲሲፕሊን ሬኮርዶች ቅጂዎችን ማስተላለፍ የሚገባው፤ በቤተሰብ የትምህርት መብት እና የግል ሁኔታ ድንጋጌ (ህሂማሙሀ) ስር እስከተፈቀደው ድረስ ብቻ ነው።

በወላጆች ብቸኛ ፍሎጎት፤ ልጆችን በህዝብ ወጪ ከግል ት/ቤት ማስገባትን የሚመለከቱ ድንጋጌዎች

አጠቃላይ

34 ሂህማ ኾ300.148

የት/ቤት ወረዳው፣ ነጻ ተስማሚ ሕዝባዊ ትምህርት (ህሀሙሄ) ለልጅዎ ዝግጁ አድርጎ ሳለ፣ እርስዎ ግን በግል ት/ቤት ወይም በግል የትምህርት መስጫ ቦታ ማስገባትን ከመረጡ፣ ለልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶች የሚጠየቀውን ወጪ ጨምሮ፣ በግል ት/ቤቱ ወይም በግል የትምህርት መስጫ ቦታው የሚጠየቀውን የትምህርት ወጪዎችን የት/ቤት ወረዳው እንዲከፍል ላሃሂህ ክፍል ሁ አያዝበትም። ይሁንና፣ የግል ት/ቤቱ በሚገኝ በት አካባቢ የሚገኘው የት/ቤት ወረዳ፣ በአንቀጾች 34 ሂህማ ኾኾ300.131 እስከ 300.144 መሰረት፣ በወላጆቻቸው ፍላጎት ከግል ት/ቤት የገቡ ልጆችን በሚመለከት፣ ፍላጎቶቻቸው በክፍል ሁ ስር ከሚስተናገድላቸው ሌሎች ልጆች ዝርዝር ውስጥ አካትቶ ሊይዘው ይገባል።

ከግል ት/ቤት የማስገባቢያ ወጪን ስለመተካት

ልጅዎ፣ ቀደም ባሉት ጊዜያት፣ በት/ቤት ወረዳው ስልጣን ስር ሆኖ ልዩ ትምህርትና ተዛማጅ አገልግሎቶችን ሲያገኝ የነበረ ከሆነና፣ እርስዎ ግን፣ የት/ቤት ወረዳው ሳይፈቅድ ወይም ሳያስተላልፈው ልጅዎን በግል የቅድመ-ትምህርት ቤት/መዋዕለ-ሕጻናት፣ አንደኛ ደረጃ ት/ቤት፣ ወይም ሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት ካስገቡ፣ ለዚያ የግል ት/ቤት ምደባ ያወጡትን ወጪ ድርጅቱ እንዲተካልም የጉዳይ ሰሚ መኮንን ወይም ፍ/ቤቱ ሊያዝበት ይችላል። ይህ ሊሆን የሚችለው ግን፣ ፍ/ቤቱ ወይም ጉዳይ ሰሚ መኮንን፣ ከዚህ በርስዎ ፍላጎት ከተደረገው የልጁ የግል ምደባ ቀደም ብሎ ድርጅቱ ለልጅዎ የሚሆን ነጻ ተስማሚ ሕዝባዊ ትምህርት (ህሀሙሄ) በወቅቱ ዝግጁ ያላደረገ ሆኖ ካገኘው እና ይህ የግል ምደባውም አግባብ ሆኖ ካገኘው ነው። ምደባው ምንም እንኳን የስቴት የትምህርት ድርጅትና የት/ቤት ወረዳዎች የሚተገብሯቸውን የስቴት የትምህርት ደረጃዎች የማያሟላ ቢሆንም፣ ጉዳይ ሰሚ መኮንንና ፍ/ቤቱ፣ እርስዎ ያደርጉት ምደባ አግባብ ያለው ሆኖ ሊገኙት ይችላሉ።

የወጪ ማተካኪያ ገደብ

ከላይ ባለው አንቀጽ/ፓራግራፍ የተገለጸ የተመሳሸ ወጪ ውሁኔታ ሊቀነስ ወይም ሊከለከል ይችላል፡

1. (ሮ) ልጅዎን ከሕዝብ ት/ቤት ከማስወጣትዎ ቀደም ብሎ፣ እርስዎም በተሳተፉበት በጣም በቅርቡ በተካሄደ የግላዊ ትምህርት ፕሮግራም (ላሂሙ) ስብሰባ ወቅት፣ የት/ቤት ወረዳው ለልጅዎ የሚሆን ህሀሙሄ ለማቅረብ ያቀረበልዎትን እቅድ እንዳልተቀበሉት፣ እንደዚሁም ልጅዎን በሕዝባዊ ወጪ ከግል ት/ቤት ለማስገባት ያሳስበዎትን ምክንያትና ፍላጎትዎን ጭምር በመግለፅ ለ ላሂሙ ቡድኑ ያሳሳወቁ ከሆነ፣ ወይም (ሯ) ልጅዎን ከሕዝብ ት/ቤት ከማስወጣትዎ ቢያንስ 10 የስራ ቀናት (ማንኛውም በስራ ቀን የዋለ የበዓል ቀንን ይጨምራል) ቀደም ብለው ይህንን መረጃ ለት/ቤት ወረዳው በጽሁፍ ያሳሳወቁ ከሆነ፣
2. ልጅዎን ከሕዝብ ት/ቤት ከማስወጣትዎ ቀደም ብሎ፣ የት/ቤት ወረዳው ለልጅዎን ለመገምገም እንዳሰበ፣ (የዚያኑ ተገቢና ተመጣጣኝ ግምገማ ዓላማ ከሚገልጽ ማብራሪያ ጭምር) ቀደም ብሎ በጽሁፍ ቢያሳውቅዎትም፣ እርስዎ ግን ልጅዎን ለግምገማው ያላቀረቡ ከሆነ፣ ወይም
3. በፍ/ቤቱ የምርመራ ውጤት መሰረት፣ እርስዎ የፈጸሙት ድርጊት አግባብ ያልነበረ ከሆነ።

ይሁንና፣ የወጪ ማተካኪያ፡

1. በሚከተሉት ሁኔታዎች ምክንያት፣ ማስታወቂያውን አለመስጠት/አለማሳወቅ የወጪ ማተካኪያን አያስቀንስም ወይም አያስከለክልም፡ (ሮ) ማስታወቂያውን እንዳይሰጡ ት/ቤቱ ከልክሎት ከሆነ፣ (ሯ) ከላይ የተገለጹትን ማስታወቂያዎች መስጠትን በሚመለከት ያለብዎትን ኃላፊነት/ግዴታ ለመረዳት የሚያስችልዎት ማስታወቂያ አልደረሰዎት ከሆነ፣ ወይም (ሰ) ከላይ የተመለከቱትን ድንጋጌዎች በርቱዕ መተግበር በልጅዎ ላይ ብርቱ አካላዊ ጉዳት የሚያስከትል ከሆነ፣ እና
2. ምናልባትም፣ በፍ/ቤቱ ወይም በጉዳይ ሰሚ መኮንን አመዛዛኝነት፣ ወላጆች በሚከተሉት ሁኔታዎች ምክንያት ተገቢውን ማስታወቂያ ባለመስጠታቸው የወጪ ማተካኪያው ሳይቀነስ ወይም ሳይከለከል ይችላል፡ (ሮ) ወላጁ ያልተማረ ወይም በእንግሊዝኛ መጻፍ የማይችል ከሆነ፣ ወይም (ሯ) ከላይ የተገለጹትን ሁኔታዎች ምክንያት፣ ማስታወቂያውን አለመስጠት/አለማሳወቅ የወጪ ማተካኪያን አያስቀንስም ወይም አያስከለክልም፡ (ሮ) ማስታወቂያውን እንዳይሰጡ ት/ቤቱ ከልክሎት ከሆነ፣ (ሯ) ከላይ የተገለጹትን ማስታወቂያዎች መስጠትን በሚመለከት ያለብዎትን ኃላፊነት/ግዴታ ለመረዳት የሚያስችልዎት ማስታወቂያ አልደረሰዎት ከሆነ፣ ወይም (ሰ) ከላይ የተመለከቱትን ድንጋጌዎች በርቱዕ መተግበር በልጅዎ ላይ ብርቱ አካላዊ ጉዳት የሚያስከትል ከሆነ፣ እና

